HERBARIUM DILUVIANUM collectum

a

JOHANNE JACOBO SCHEUCHZERO, MED. D.
Mathes. Prof. Tigurino, Acad. Leopoldin.
Socc. Regg. Anglicæ ac Prussicæ Membro.

Joh. Melch. Füssli delineavit. Joh. Hen. Huber, Sculp.

. . . . laticum concussa lacunas
Pandit hians Tellus, et Fontibus ora relaxat:
Succutiturque pavens, et fundamenta revelat,
Et reserat Chaos. Aeterni sic vox tonat oris:
Sic formidandæ grave Spiritus infremit iræ.
Buchan. in Psalm. XVIII.

Tiguri Literis Davidis Gessneri.
MDCCIX.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

PERILLUSTRI VIRO

DN. GISBERTO CUPERO,

CONSULI ET CAMERARIO
DAVENTRIENSI
AMPLISSIMO,

AB

ORDINIBUS TRANSISALANIAE
PRIDEM PER MULTOS ANNOS ADSCRIPTO
POTENTISS. ORDINUM GENERALIUM
FOEDERATÆ BELGICÆ
CONSESSUI

INDE

DEPUTATORUM TRANSISALANIÆ
COLLEGIO

TANDEMQUE

ANNO MDCCVI.
A REPUBLICA
LEGATO MISSO AD EXERCITUM

QUI

IN BRABANTIA ET FLANDRIA MILITABAT
SUMMA CUM AUCTORITATE.
VIRO ERUDITISSIMO.

HERBARIUM HOCCE *DILUVIANUM*
IN DEBITÆ GRATITUDINIS
SIGNUM

CUM VOTO

LONGÆVÆ PROSPERITATIS
OFFERO
CLIENS DEVOTUS
ACARNAN.

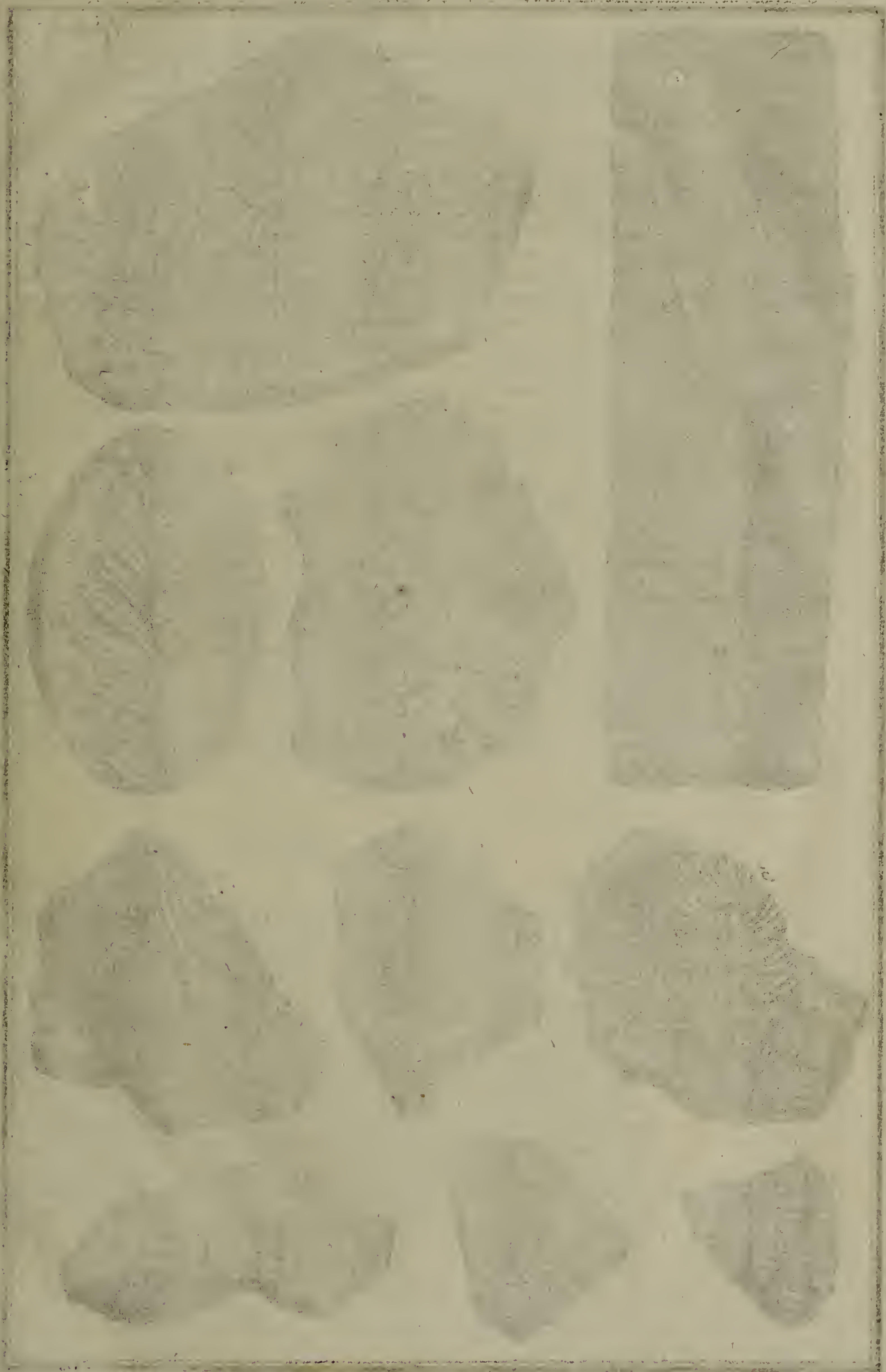
PRÆFATIO AD LECTOREM.

IN extrema hac, cultisſima ſimul & depravatisſima, Mundi Senecta ex æquo fere ſurgunt, & ad ſummum usque gradum, Scientiæ cum Probitate, & Ignorantia cum Malitia. Singulari accidit Sapientisſimæ Providentiæ Conſilio, ut eâ ætate, quâ Scholaſticiſmus, Atheiſmus & Scepticiſmus *Diluvianæ Inundationis* veritatem dubiam reddere, ſi pote, evertere, vel abſurdis explicationibus obſcurare conantur, ea velut Aurum Igne depuratum reddatur tantò clarior & nitidior. Amicas invicem porrigunt manus *Scriptura* & *Natura*. Conquiruntur hodie in omni Terræ angulo, magnâ diligentiâ, horrendæ illius Cataſtrophes, quæ ante tot mille annos toti Terræ exitio fuit, *Reliquiæ*: Integra inde formant Muſea non famâ duntaxat, ſed ſtemmate quoque & dignitatibus Illuſtres in omni Europa, & ipſis Indiis, Viri. Adeò copioſa proſtat ſupellex, ut ſeligere posſint alii *Cochleas* & *Conchas*, alii *Piſces*, eorumve & aliorum Animantium partes, alii *Plantas*, *Ligna*, *Fructus*, *Semina*, quæ omnia ut durabilitate, curioſitate, ita quoque Antiquitate & uſu ſuperant *Numos*, *Sculpturas*, *Picturas*, *Regnorum* trium, Animalis, Vegetabilis & Mineralis producta recentia, & quicquid in Pinacothecis colligit Hominum curioſitas. Speciminis loco ſit præſens *Plantarum Diluvianarum*, multis hactenus involuta dubiis, conſideratio, quam tantò planiorem reddit *Luſuum Naturæ*, ut vocantur, juxta poſitio, ut ſimul veluti in Theatro ſiſtantur DEI juſtisſimi Peccatorum Vindicis Monumenta, & Sapientisſimi ἀεὶ γεωμετροῦντος vestigia. Lege, benevole Lector, animo, ſi placet, à præjudiciis libero, & judica, ratiocinantem rectè tolera, errantem corrige, ſed cum ratione.

HERBARIUM DILUVIANUM.

PRodierunt non ita pridem in ſcenam Piſces, non κωφὰ πρόσωπα, *mutæ perſonæ,* ſuamque dixerunt cauſam, non invitis Eruditorum auribus. Nunc eadem quidem agitur, non fabula, ſed Hiſtoria, ſed mutantur Perſonæ. Tremenda illa, omniumque, quas Terra unquam tulit, Mutationum maxima, Diluviana Cataſtrophe, Arcæ ipſi Noachicæ ſimilis, quòd aliam ſemper ex alio conſpecta loco, oculis exhibeat Scenographiæ Ideam. Aliam ejusdem rei exhibuêre faciem Piſces, aliam nunc ſiſtent Plantæ, inde ab Inundatione fatali illa & univerſali reſiduæ. Muta Piſcium Turba juſtitia & ſimplicitate cauſæ confiſa eam defendit ſine alieno ſubſidio, aſt Vegetabilia Advocato indigent, qui cauſam eorum ſuſcipiat, diſtinctiones neceſſarias anticipet, & ſolvat, nodum non unâ difficultate implicitum extricet. Plus hîc Laboris, plus difficultatis, plus habemus quod defendamus, plus quod oppugnemus. *Vegetabilia,* vel Vegetabilium æmulas imagines, offendemus *antediluvianas*; *diluvianas*, in Diluviana ſtratorum Terræ ſubſidentia genitas, & *poſtdiluvianas,* quotidiè adhuc produci ſolitas. Suum cuique adminiſtrandum jus, ſuum adjudicandum tempus, ſui ſingulis Regnis ponendi limites, condendæ regulæ, juxta quas obviæ quævis in Lapidibus Plantæ poſſint cognoſci, & à falſis imaginibus dignoſci. Adſtruenda Hypotheſis, ut vulgò nunc appellitatur, Diluviana, ſed nec extra ſanæ Philoſophiæ limina pellendum illud Syſtema, quod Naturam habet productricem, Leges puta DEI mechanicas extra Regnum Vegetabile operantes, & miros in Minerali tractus delineantes. Suum tribuendum cuique. Parum autem, vel nihil, relinquetur Archæo, parum Ideis Luidianis, in Atmoſphæra circumvolitantibus, quæ adeò tenui nituntur pede, adeò decurtatis ſunt alis, & deplumes, ut vix incedere, nedum in liberâ Aurâ volitare, nedum in Terræ poros ſeſe inſinuare, rudimentula ſua expandere, & Piſcem integrum vel Plantam efformare poſſint. Parum id genus Diis tutelaribus aliis, ignorantiæ, vel pervicaciæ in erroribus ſemel receptis, Aſylis; DEI eſt hic Labor, non Atomorum Epicurearum, nullo ordine invicem occurſantium, non Idearum Platonicarum, non Facultatum Scholaſticarum. Oculatum nimis eſt hoc Seculum, quàm ut ineptiis hujusmodi ſibi fucum fieri patiatur. Digna eſt materia ſolidâ inquiſitione, quæ omnium penè hominum agitat mentes, omnium ſiſtitur oculis, quæ magnâ curâ conquiritur ex omni Terræ angulo, in Muſea integra congeritur, ipſa ſtatim de ſuo ortu quæſtionem formans etiam apud illiteratos: providente ita DEO, qui in ultimâ hac Mundi ſenectâ, quâ ſcientia de DEO atque Atheiſmus ex æquo ferè ſurgunt, vires ſuas pro viribus ſinguli pro Veritate & contra, intendunt, Diluvianæ Cataſtrophes memoriam, multis nimiùm remotam, & tantùm non abolitam renovari, & Hiſtoriæ veritatem ab omni Fabulæ fuco alieniſſimam etiam per argumenta è Naturâ petita probari, & ab incredulorum inſultibus, atque Philoſophaſtrorum ſiniſtris interpretationibus liberari vult. Iterum hæc moneo, ut

videant

Reverendissimo in CHRISTO Patri Thomæ, Prov. Divina Archiepisc.
Cantuariensi, totius Angliæ Primati et Metropolitano.

Joh. Hen. Huber, del. et sculp.

videant Sacrarum Literarum & Religionis Interpretes, quanti ipſis interſit, hæc ex Hiſtoria Naturali ſubſidia non fugitivo contemnere oculo, ſed examine æſtimare digna, & pro Veritatum Divinarum defenſione applicare.

Conveniunt Hypotheſes, quas quidem habemus de *Lapidibus* ita dictis *Figuratis* in eo, quòd ortum trahant ex corrupta Natura. Aſt differunt, quòd Idæiſtæ & Archæiſtæ incipiant à corrupta ſuæ Mentis Naturâ, à cerebri figmentis, quibus veluti columnis Naturæ ædificium ſuperſtruunt, quod tamen, uti illud Scholaſticorum, vel propriâ mole corruit, vel à Vento Veritatis ſubvertitur: nos verò inchoemus à corruptâ Natura Terræ, quæ ut nos, quotquot vivimus, portat, & nutrit, ita baſeos loco inſervit omni Scientiæ Naturali, tanquam res facti. Eſt hæc ſanè una ex graviſſimis retardati in Philoſophia Naturali progreſſus cauſis, quòd de ædificio erigendo, & compaginando omnes hactenus fuerint ſolliciti, dico, de Syſtematibus condendis, antequam Trabes fuere præſtò, antequam ſatis habuimus Obſervationum, ſatis materiæ de qua; imò una ex præcipuis cauſis tot diverſarum Sectarum, tot litium, rixarum, inutilium contentionum. Et Laudabile admodùm Societatum Regiarum Europæarum, Scientiæ Naturalis conſultarum, inſtitutum, quo innumeras ante de quavis materia colligunt Obſervationes, quàm de Syſtemate condendo cogitant. Conferant ad hoc ædificium Lapides, arenam, Ligna, metalla, operas Angli, Galli, Itali, Germani, Populi Septentrionales, conferant non Carteſii ſoli, aut Gaſſendi, Boylei, aliique magni nominis viri, ſed inferioris quoque ſortis, minoris famæ homines, minorum quoque Gentium Dii. Ego in angulo Europæ haud incurioſo degens Piſces foſſiles haud ita pridem ſuæ reſtitui Familiæ, Plantis nunc reddere conabor ſua jura, quibus ab uſurpatoribus Mineralibus fuere defraudata; illuſtraturus ſimul integram de Dendritis, figuris Lapidibus impreſſis plantarum æmulis Hiſtoriam, cœptam jam ante bina Annorum luſtra, & ſub formâ *Diſſertationis Epiſtolicæ de Dendritis, aliisque Lapidibus, qui in ſuperficie ſua Plantarum, Foliorum, Florum figuras exprimunt*, Ad Celeb. D. D. *Michaelem Fridericum Lochnerum*, Medicum Norimbergenſem peritiſſimum & eruditiſſimum, Acad. Nat. Curioſorum *Periandrum*, ex qua nunc, quæ ad rhombum faciunt, denuò excerpo.

TAB. I.

EX celeberrima ſi non Europæ, Helvetiæ ſaltem, Lapicidina Tabularum nigri coloris fiſſilium, quæ ſuprà pagum *Matt*, *Glaronenſis* Ditionis centenis aliquot pedibus extat, *Piſces* protuli Diluvianos aliquot in *Vindiciis* eorum & *Querelis*. Nunc ex eadem Fodina Fig. I. profero rarum Naturæ γέννημα, teſtem Univerſalis Inundationis authenticum, imò non Hiſtoriæ duntaxat, ſed Temporis quoque Indicem genuinum, *Spicam Frumenti Hiſtoricam* ſimul & *Chronologicam*, Ingenii cibum valde nutritium, quem Cereri, frugum inventrici, dicâſſet Pagana Antiquitas, ut Monumentum ære, quod per aliquot Seculorum decurſum in Terra corrodi incipit, perennius. Frumenti generali termino utor, ne Lectori, vel mihi ipſi, ex prima denominatione aliquod naſcatur præjudicium. Frumenti ſpicam hanc eſſe certum. Sed incertum, cujusnam. Sunt hujus generis Herboriſationes pro Rei Herbariæ Ignaris, Tyronibus, & ſimul pro Botanicis expertis. Illi generali quodam Titulo ignorantiam ſuam velare, hi ex paucis indiciis non genus

duntaxat, ſed ſpeciem ipſam determinare poſſunt, licet id ſæpe ſit expertiſſimis vel difficillimum, vel impoſſibile. Poſſet huc trahi *Triticum æſtivum* C.B. Theatr. 358. *Trimeſtre* aliàs dictum, quia Martio menſe ſatum terno hinc Menſe maturum demetitur. *Differt* enim *hoc à Tritico* hyberno *& Siligine non ſolo ſationis tempore*, ſed *ſpicâ longiore, craſſiore, & longioribus ariſtis ad Hordei ſimilitudinem*, quales etiam in noſtra conſpiciuntur ſpica. Potius tamen huc traxerim *Secale hybernum vel majus*. C.B. Theatr. 425. *Secale* J. B. II. 416. *Rogga* vulgò, *Roggen*, *Rocken*, *Roggen-Korn* dictum, quod *autumno ſeritur, & nono plerumque à ſatione menſe in horrea convehitur*. Imò potiùs adhuc huc pertinet *Hordeum*. An verò *Diſtichon* ſit, vel *Polyſtichon*, determinare non audeo. In ſpicâ noſtrâ Hordeaceâ attendi merentur, 1. corpulentia, nam in unâ Tabula eſt concava, in altera convexa, ut grana in eo ſtatu, quo fuerunt ſatis ſoliditatis habuerint ad exprimendam in materia Lapidis lutoſa figuram. 2. Maturitas fermè dimidia, qualis in Hordeo conſpicitur medio ferè Majo, quo Diluvium contigit, & qualem præ ſe ferunt *Avellanæ* Nuces, de quibus infrà, foſſiles, utpote ſæpiùs, ob cortices non ſatis induratos, corrugatæ, ſæpe in ambitu fiſſuram paſſæ. 3. Culmi ſummitas, cui ſpica inſidet. 4. Spica ipſa dodrantalis ferè, ariſtis, quæ Grana obtegunt, armata. 5. Lineolæ in ariſtis transverſæ, conferendæ cum *bamulis* illis *ſerratis*, in Secali & Hordeo præ aliis frugibus conſpicuis. 6. Prominentiæ nodoſæ infra ſpicam in ſummo culmo conſpicuæ, in Hordeo cumprimis obviæ, 7. Ariſtæ laterales ex ima ſpica ſurgentes, ſpicæ ſecundariæ, vel ſaltem fertilis admodùm indicium, inter Hordeaceas ſpicas ſæpiùs quoque, quàm inter frumentaceas alias, obvium.

Specialem conſiderationem meretur Locus ſpicæ hujus natalis, vel potiùs depoſitionis, Lapidum ipſorum fiſſilium fodina, quæ ejus eſt altitudinis, in Monte *Blattenberg*, qui *Liberi*, *des Freybergs*, pars eſt, quali per univerſam Helvetiam, multò minùs extra eam, Frumentum nec ſeritur, nec metitur: quo ipſo clarè evincitur, elevatam fuiſſe hanc ſpicam ſupra Locum natalem, elevari non potuiſſe aliâ, quàm Inundationis, occaſione, Inundationem hanc non aliam eſſe, quàm Univerſalem illam toti Terræ fatalem, quæ ipſa Montium altiſſimorum cacumina ſuperavit, quod alibi preſſiùs ex Naturæ Phænomenis demonſtratum ibo: in ſtratis quoque Ardeſiarum noſtrarum deponi non potuiſſe, niſi eo tempore, quo fuere formata, id eſt, in Diluvio.

In eadem hac Lapicidina quotquot hactenus reperti fuere cum ſpica noſtrâ Piſces, Helveticæ ſunt indolis. Quidſi igitur ex præſentiâ Spicæ hujus hordeaceæ arguerem, Helvetiæ ſuos quoque fuiſſe incolas ante Diluvium, qui frumenta ſeverint, eosque Terricolis aliis laborioſiores, & pientiores (ſi pietas aliqua tribui poteſt *Terræ impletæ violentiâ*, in qua *omnis caro corrupit viam ſuam*. Gen. VI. 12.) quandoquidem Terra noſtra Helvetica antediluviana, utut modernâ longè fuerit fœcundior, eâ tamen proportione culturam admiſit difficiliorem, intuitu aliarum Terræ partium, quâ nunc poſtdiluviana cedit aliis etiam vicinioribus Gallicis, Italicis, & Germanicis; proindeque incolas tulit labori magis addictos, vitiis minùs deditos, ſi, quod pulchrè oſtendit Cl. *Woodwardus Geograph. Phyſ.* p. 85. &c. Terræ antediluvianæ fertilitas nimia fuit cauſa occaſionalis ſceleratæ vitæ. Qui hanc Helvetiæ primævæ conditionem, Helvetiorumvè primorum ſtatum, negat, eum rogo ut præter Mappam Helvetiæ antediluvianæ proferat Hiſtorica genuina de Helvetis antediluvianis vel non antediluvianis, monumenta.

Animad-

Animadverti meretur circa ſtructuram Corticis exterioris Terræ in Diluvio natam & fractam, quòd Plantæ, & Piſces in iis duntaxat ſtratis reperiantur, quæ tenuia ſunt á dimidia linea ad digitum usque, non in craſſioribus pedalibus, perticalibus, & multiperticalibus. Exempli loco ſiſtam Glaronenſia noſtra Lapidum fiſſilium ſtrata, quæ ſola ex Helveticis, quantum quidem hactenus conſtat, Plantas & Piſces ſepultos continent, Oningenſia, Ilmenavienſia, Eislebienſia, Anglica, Veronenſia. De hoc Phænomeno ita ratiocinor: In reſolutione corticis terrei (de interiori nucleo nobis non noto nulla nunc eſt quæſtio) diſtinguendæ probè ſunt, quas in diverſis ſtratis offendimus, particulæ, cretaceæ, arenoſæ, ſaxeæ, lutoſæ, bituminoſis aliquando junctæ, terreæ, quæ diverſum habent, non duntaxat gravitatis ſpecificæ, ſed quoque cohæſionis, tenacitatis gradum. Minimè omnium cohæſere arenoſæ, quæ compoſuere ſtrata tum arenoſa, tum ſaxea; Hæ ubi in magna extiterunt copia, ut in Regionibus poſteà montoſis, qualis eſt Helvetica noſtra, ſubſedere ſine impedimento, remanentibus, quæ natârunt in ſuperficie Vegetabilibus, & Animantibus variis, ſubſidentibus tamen, ſimul cum particulis terreſtribus ſaxoſis, conchyliis & cruſtaceis, quæ ejusdem fuêre gravitatis ſpecificæ. Hinc eſt, quòd ſaxa Helveticorum Montium nec Piſces contineant, nec Plantas, aliquando quidem, ſed raro, Ligna carbonum foſſilium ſpecie ſæpe mediis ſaxis incluſa, ſed quidem Teſtacea & Cruſtacea, nec ubique tamen. Lubet hîc ὡς ἐν παρόδῳ orbi curioſo generalem hanc ſiſtere obſervationem, conſideratione attentâ digniſſimam. Proſtant quidem in ſummis montium Cacuminibus rupes è Conchis, cochleisque marinis conſtantes, in perpetuum Veritatis monumentum, quòd *Aquis operti fuerint omnes montes excelſi, qui fuerunt ſub univerſo cœlo, & ſurrexerint Aquæ* ad *quindecim cubitos ſupra altiſſimorum montium vertices.* Gen. VII. 19, 20. Pleraque tamen, eaque copioſiſſima, Teſtacea Diluviana proſtant in toto Montis *Juræ* tractu à *Scaphuſiano agro* in *Burgundiam* usque, per Territorium *Tigurinum*, Comitatum *Badenſem*, Ditionem *Solodorenſem*, *Bernenſem*, *Baſileenſem*, & Comitatum *Neocaſtrenſem* protenſo. Hujus rei oportet aliqua ſit cauſa Phyſica. Ego hanc ex ſitu conjecto. Cruſtæ Terræ exteriori fractæ ſummitas eſt in ſummis Alpibus Helveticis, *Gothardo*, *Adula*, earumque brachiis. Hinc deſcenditur gradatim, ſive deprimuntur ſtrata ad Littora, & ipſum fundum Maris; non tamen per Planum inclinatum continuum, quin hîc ibi ſurgant aliæ inæqualitates montoſæ, ortæ ex ſpeciali ſtratorum interjacentium fractura, & ſubſidentia horum, elevatione illorum; Hinc protenſio vallium, & Montium, Fluminumque fluxus, versùs omnes quidem plagas, præcipuè verò versùs meridiem & ſeptentrionem, atque versùs ortum & occaſum. Ultimi hujus generis prominentiæ ſunt *Juræ*, limitaneus primus Lapis, quò Teſtaceorum, Cruſtaceorum, & Vegetabilium Aquis innatantium inter ſummas Alpes, & Juræ Juga fuere devolutæ, ut adhuc ibi tum in interaneis, tum in Agris ſuperficiei, & Montis ipſius dorſo paſſim & magnâ copiâ inveniantur; provolutis ulteriùs, quæ Jugum transfluxêre, undis cum ſuis primi orbis Animalis & Vegetabilis reliquiis, in *Alſatia*, *Palatinatu*, *Lotharingia*, *Belgio Inferiori* obviis. Eadem ratio eſt, cùr versùs Meridiem non ſtatim Diluvianas reliquias ſiſtant *Lepontiorum*, & *Rhætorum* Juga, ſed *Veronenſia* cum *Apenninis.* Non impedit generalis hæc regula, quò minùs hîc ibi in locis intermediis fuerint depoſita tum Animantia, tum Plantæ, quæ ſcil. vel motum colluviei integræ aſſequi non potuerunt, ut vegetabilia leviora, (unde tot in Helvetia Turffifodinæ, ſeu Ceſpitum bituminoſorum ingens apparatus, qui nunc demùm in uſum trahi incipit) vel aliis gravioribus adhæſerunt, uti ſpica noſtra frumentacea, vel in cœno lutoſo ſeſe ſepeliverunt Animantia, ut Piſces Glaronenſes ſaxei. Nimirum adhæſere paſſim

Plantæ, præſertim Capillares, materiæ ſtratorum viſcidiori, quacum fuêre hîc ibi, convenienter Legibus Gravitatis, ſepultæ, & ſic ab interitu conſervatæ, ut ſi non vita, figura ſaltem, reſtet. Piſcium alia paulò eſt ratio. Natârunt hi in Aquâ Diluviali hinc inde, prorſum, retrorſum, emerſuræ ex cœno, & Liquidum vitæ ſuæ conveniens quæſituræ, paſſim tamen evitantes Charybdim, incidêre in Scyllam, demerſi vel in ſaxa craſſiora, unde, veluti ex Inferno, nulla redemtio, vel inter ſtrata tenuiora, unde in hiſce poſtremis temporibus, eruditis ſimul & curioſis, eruuntur, & veluti ex carcere quater mille annorum liberantur, ut Teſtes ſint Innocentiæ propriæ, & criminis alieni.

Nondum hîc contemplationum, quas Spica noſtra Hordeacea ſuggerit, finis. Supereſt uſus Chronologicus. Diſputant interſe Chronologi, quo Menſe acciderit Diluvium? *In Anno ſexcenteſimo vitæ Noah Menſe ſecundo, decimo ſeptimo die Menſis - rupti ſunt omnes fontes Abyſſi magnæ, & feneſtræ cœli apertæ ſunt.* Ita Sacer Codex Gen. VII. 11. Diſputant ſcilicet, an hîc locum habeat ordo *Menſium civilium*, an *Sacrorum?* Hinc aliqui ad Autumnum usque, vel Hyemem, relegant Diluvii initium, alii ad vernum tempus, vel Principium Æſtatis. Meum non eſt, tricas, quas varia Calculi ratio ſuggerit, vel examinare, vel ſolvere, ſed intra Cancellos Hiſtoriæ Naturalis manere, & quæ contemplatio Antiquitatum Diluvialium ſuggerit momenta ponderare, nec in ullius præjudicium novâ hac argumentandi ratione uti. Tenuit alios generale hoc dubium, vix *tempore hyberno DEUM Noacho exitum imperâſſe ex Arcâ, ſed verno, ut ex ſqualore carceris liberatus exhilararetur amoenitate Veris, & Animalia paſtum invenirent. Alſted. Chronol.* p. 9. Et quî, quæſo Noachi ipſius familia inveniſſet, vergente Anno, quo ſe nutrire potuiſſet? Quî Animantia Bruta ſeſe diſpergere per Terrarum orbem, ſingula ad id Clima, quod Temperamento ſuo convenit? Quî Plantæ ipſæ radices ſuas agere, germinare, & ad fructificandum ſe diſponere? Nonne repreſſiſſet omnia frigus, enecâſſet Animantia calidiori Climati aſſueta, Plantas in primâ germinatione ſuffocâſſet algor, Pruinæ, Nives? Triſtis ſanè ad ſubſequens usque Ver fuiſſet Naturæ, non renaſcentis, ſed emorientis, facies. Opus habebat Terra ſuperior limoſa, cœnoſa, non algore, ſed calore, qui humiditatem nimiam expelleret, fibras Vegetabilium nimio humore relaxatas firmaret, ſemina foveret, germina protruderet, ſuccis nutritiis motum daret, circulationem promoveret, viventia omnia ſqualore ſemimortua reſuſcitaret.

Negativa potiùs hæc eſt argumentandi ratio, videamus, quid poſitivi produci queat tum pro initio fatalis illius Cataſtrophes, tum pro fine. Januam aperit *Woodwardus* meus *Geogr. Phyſ.* pag. 228. & 229. *Idem tempus*, inquit, vernum intelligens, quo profluxerint Aquæ Diluviales, *deſignat ipſa quoque Natura, adeò quidem exactè, ut nemo non poſſit ipſis palpare digitis convenientiam Relationis Moſaicæ, & horum Naturæ lineamentorum, utriusque etiam indicii ab eadem origine dependentiam. Ita conſentiunt invicem Phænomena, ut ex Reliquiarum uniformi collatione detegere potuerim ipſum tempus Anni, quo Diluviana Inundatio contigit, & ſpeciatim determinare ipſum menſem Majum; non mihi obviam venit in tanta rerum, quas oculis meis uſurpavi, multitudine unica Planta, vel aliud corpus, quod referri poſſit ad ullam aliam conſtitutionem Anni: nihil, quod maturius eſt, vel ſerius; nihil, quod provectiorem habuerit, vel molliorem ætatem, quàm nunc communiter habent in memorato menſe. Non deſunt alia Animalis, quod antem Diluvium vixit, Regni Phænomena, quæ plura alia nec minùs demonſtrativa, ſuppeditant in eundem finem Argumenta.* Aſt enimverò ingenerali hac demonſtra-

ſtratione ſubſiſtit celeberrimus Vir, ſpecialiorem Reliquiarum recenſionem, & Calculi ipſius evolutionem, reſervans pro ampliori Opere, ad cujus elaborationem vires & vitam mecum apprecabuntur ex animo omnes boni. Ego veluti anticipando nunc ſiſto Spicam Frumenti ſemimaturam, quæ certè non ad Autumnale, vel Hyemale tempus, ſed ad vernum referri debet, ſed paſſim in hoc opuſculo vegetabilia alia, & Animalia, quæ huc collimant.

In gratiam eorum, qui calculi ipſius ſunt curioſi, ὡς ἐν ἐπιτομῇ integram ſiſtam Diluvianæ Inundationis ſeriem Chronologicam, viam monſtrantibus ipſis Sacræ Scripturæ Textibus.

Gen. VII: 10. *Et factum eſt, poſt ſeptem dies, venerunt Aquæ Diluvii ſuper Terram.* Septem ſcilicet dies ante ingreſſus eſt Noachus Arcam cum ſua Familia, & Animantibus, quàm Diluvium cœpit: ita ut ſeptem hi dies etiam ingrediantur calculum de mora Noachi in Arca.

Gen. VII: 11. *In Anno ſexcenteſimo vitæ Noah, menſe ſecundo, decimo ſeptimo die Menſis, eodem ſcilicet die, rupti ſunt omnes Fontes abyſſi magnæ, & feneſtræ cœli apertæ ſunt.* Hîc in ſententiarum divortia abeunt Chronologi Commentatores. Intelligunt quidam *Menſem ſecundum Civilem*, qui *octavus* eſt *ſacer*, *Marcheſuan* dictus, Joſepho Μαρσουάνη, & *Octobri* noſtro, præcipuè verò *Novembri* reſpondet. Diem 13. *Octobris* Anno ab Orbe condito 1657. numerat *Scaliger*; *Spanhemius* ad *Novembrim* tranſit: *Uſſerius* diem 7. *Decembris* determinat. Juxta hos Inundatio cœpit Autumno, vel ingruente Hyeme. Aſt ſunt alii, quibus & nos calculum adiicimus, qui *menſem ſecundum ſacrum* intelligendum volunt. Eſt hic *octavus civilis*, *Iiar* dictus, reſpondens *Aprili*, præcipuè *Majo*. Diem 7. *Junii* pro initiali ponit *Langius*. Nos intra Maji confinia manemus, eligentes potiùs diem 4. vel 5. Maji ex *Kalendario Hebraico Seb. Münſteri*, qui nunc foret dies 15. vel 16. ejusdem menſis.

Gen. VII. 12. *Et fuit pluvia ſuper Terram quadraginta dies, & quadraginta noctes.* *Voſſio* interprete deſinunt hi 40 dies 28. die tertii menſis, *Sivan*, qui reſpondet *Majo*, præcipuè verò *Junio*. Ut adeò finis Pluviæ hujus quadrageſimalis incidat in finem circiter Junii.

Gen. VII. 24. *Auctæ ſunt itaque Aquæ ſuper Terram centum & quinquaginta diebus.* Sub his 150. comprehendunt Commentatores illos 40. atque ſic finis horum 150. dierum incidit ad finem Octobris. *Auctæ ſunt*, ut verſio noſtra Tigurina habet, *Aquæ*, continuatâ per vices pluviâ, & eruptione ipsâ Aquarum Abyſſi, donec *inceſſerit Arca ſuper Aquas, & operti fuerint omnes montes excelſi, qui fuerunt ſub univerſo cœlo.* Gen. VII. 18, 19.

Gen. VIII. 3. *Et reverſæ ſunt Aquæ de Terra, magis, magisque decreſcentes, imminutæque ſunt Aquæ poſt centum quinquaginta dies.* Quia nimirum DEUS *adduxit ventum ſuper Terram, & obſtructi ſunt fontes Abyſſi, atque feneſtræ cœli, cohibita eſt pluvia de cœlo.* Verſ. 1. 2.

Gen. VIII. 4. *Septimo verò Menſe, decima ſeptima Menſis, reſedit Arca ſuper Montes Ararat.* Eſt hic *Septimus Menſis Sacer*, *Thiſri*, ex civilibus primus, reſpondens *Septembri*, majori ex parte verò *Octobri*, ut adeò reſederit Arca ſtatim poſt finitos 150. dies, ad finem Octobris.

Gen. VIII. 5. *Et Aquæ quidem magis magisque decrescebant usque ad decimum Mensem, decimo enim Mense, prima die Mensis, visa sunt cacumina Montium.* Mensis hic *Thebet sacrorum decimus, civilium quartus*, respondet præcipuè *Januario*, circa cujus initium datum fuit conspicere Montium Juga.

Gen. VIII. 6, 7. *Factum est autem, post quadraginta dies, ut Noach aperta fenestra Arcæ, quam fecerat, corvum emitteret.* Incidit corvi emissio versùs medium *Februarii.*

Gen. VIII 8, 9. *Emisit quoque columbam à se, ut videret, si imminutæ essent Aquæ à superficie humi, at columba non inveniens, quò pedem reponeret, reversa est ad eum in Arcam, erant enim Aquæ in superficie universæ Terræ. Ille verò exerta manu recepit eam, introduxitque eam ad se in arcam.* Septiduum expectavit post corvi emissionem, ut adeò columbæ primæ evolatio incidat post medium *Februarium.*

Gen. VIII. 10---14. *Porrò quum expectâsset alios septem dies, rursus emisit Columbam ex Arca, quæ veniens ad eum sub vesperam folium oleæ decerptum in ore suo gestabat. Cognovit ergò Noah, quòd Aquæ imminutæ essent super terram. Expectatis autem adhuc septemdiebus aliis rursus emisit Columbam, quæ ultra non est reversa ad eum. Factumque est sexcentesimo primo Anno, Mense primo, ejusdemque primo die, exiccatæ sunt Aquæ de Terra, amovitque Noah operculum Arcæ, & prospexit, & ecce superficies Terræ erat siccata.* Bis septem, vel quatuordecim hi dies, quibus emissæ fuerunt binæ, una post alteram, Columbæ, protrahunt tempus ad principium *Martii*; Respondet enim primus Mensis *Nisan*, civilium septimus, *Martio*, & initio *Aprilis*. Est *Olea* ex iis arboribus, quæ longi ævi, & facillimè regerminat, ut etiam stipitem Oleæ aridum & levem Terræ implantatum germinare, & radices agere *Fortunius Licetus* expertus fuerit, & hoc ipso confirmetur illud *Virgilii:*

Truditur è sicco radix oleagina Ligno.

Quantò magis regerminare potuit, imò verò folia conservare, aliavè nova protrudere, Olea, quæ unà cum radicibus, Trunco, & ramis Aquæ innatavit. *Certum hoc est*, verba sunt *Woodwardi* pag. 219. *quòd ultimò subsederint Vegetabilia, utpote Terrestri materiâ leviora: & per consequens jacuerint plura ex illis in superficie Terræ, illa autem, quæ notabilis fuere molis, uti e. g. Arbores crassiores, & latè suà pandentes brachia, surrexerint cum ramis suis ad insignem Aquæ altitudinem, imò comas suas elevârint in ipsum Aerem, sicque ductum & fluxum Aquæ recedentis facilè potuerint sequi, iis præsertim in locis, ubi ob declivitatem contigit præcipites volvi fluctus.* Tantò facilior fuit Arborum omnis generis, speciatim Oleæ, conservatio, quòd Aqua Diluvialis fuerit non simplex, pura, limpida, sed cœnosa, limosa, partibus terreis copiosè impraegnata: Accedit, quòd prima Terræ nondum plenè exiccatæ crusta etiam fuerit limosa, ut nec Noachus, nec Animantia incedere potuerint ante diem 27. mensis secundi. Ita enim Sacer Codex:

Gen. VIII. 14. *Porrò in Mense secundo, vigesimo septimo die mensis, arefacta est Terra;* ita scil. ut gressum ferret, & satis succreverit Herbarum pro nutrimento Hominum, & Bestiarum. Egressus igitur Noa ex Arca sub initium *Maji*, vel versùs medium hujus Mensis, nam respondet *secundus Sacer, Jiar* dictus, *civilis octavus, Aprili*, præcipuè verò *Majo*; diem 15. vel 16. Maji respondere vult in *Kalendario Hebraico-Sebast. Münsterus*. Constat hinc, Noachum ab uno Majo ad alterum, per Annum plus minusve, moratum fuisse in Arca.

Hæc

Hæc quidem occasione Spicæ nostræ Hordeaceæ, cui associari potest *Spica Secalina Luid. Lith. Britt.* pag. 108. *culmus integer frumentaceus 24. pedum profunditate* in puteis *Mutinensibus* repertus. *Ramazzin.* l. c.

Fig. 2. exhibet *Vitis Folium* flavescentis coloris in Lapide fissili candido cretaceo *Oeningensi*, in Dioecesi *Constantiensi*; ad Diluviana quoque referendum, uti omnia illius Lapicidinæ figurata fossilia, seu Animale referant Regnum, seu Vegetabile. Illius plura Specimina, extant in *Querelis* & *Vindiciis Piscium*; hujus plura quoque exhibebimus in præsenti Tractatu. Ex conspectu Lapidum fissilium *Glaronensium* & *Oeningensium* evanescit dubium *Luidii* pag. 132. Cur *extra Ferri Fodinas & Puteos carbonarios nusquam ferè appareant Folia mineralia?*

Fig. 3. Duum generum Plantas sistit in eodem Lapide fissili nigro, ex Carbonariis Anglicis, unde transmisit *Woodwardus*. Una videtur *Equisetum palustre brevioribus foliis polyspermon.* C. B. Theatr. 242. *Equisetum minimum seu cauda Equina minima. Myl. Sax. Subt.* pag. 30. fig. 12. ad p. 19. Altera ad Epiphyllospermas pertinet, difficillima determinatu. Haud multùm abludit Fig. 2. Tab. 104. *Plukenet. Amalth. Botan.* nisi quòd saxea nostra acutioribus sit foliis, illa rotundioribus.

Fig. 4. Donum est *Woodwardi*, Planta alia Diluviana Epiphyllosperma, ut videtur, in dimidiato saxo oviformi, sive extùs convexo, ex Fodinis *Novocastrensibus* Angliæ. Est omninò animadversione dignum, quòd maxima Plantarum Diluvianarum pars sit ex Familia *Epiphyllospermarum*, seu *Dorsiferarum*, quæ *Capillares* vulgò vocantur, & hâc præcipuè Notâ ab aliis distinguuntur, quòd habeant *semen minutissimum pulvereum foliis & plerumque aversis innascens.* Sunt autem hujus generis Plantæ structuræ tenacioris, vivacioris, fibrarum rigidiorum, quæ sæpe per integram Hyemem virent, nec, ut alia aliarum Plantarum folia, sese marcescendo contrahunt, quæ proin expansa potuere Aquis Diluvialibus innatare, & margæ saxosæ passim adhærescere.

Fig. 5. Conferenda cum Fig. 3. *Equisetum* conferri potest cum *Equiseto majori Myl. Sax. Subt.* p. 30. Fig. 3. ad p. 16. Ut & Fig. 5.

Fig. 6. In Lapide fissili nigro *Ilmenaviensi*, exhibet Plantam epiphyllospermam *Trichomani* similem: quacum conferri debet *Filix mineralis mari non ramoso similis, pinnulis obtusius mucronatis.* Luid. Lith. Britt. n. 184. *Minera Ferri exprimens Filicem marem. Wolfart. vale Hanov. §. 10.*

Fig. 7. Est *Filicula*, & quidem *Filicula fontana major sive Adianthum album Filicis Folio.* C. B. Pin. 358. *Adiantum album Filicis folio.* J. B. III. 733 cui jungo *Filicem Saxatilem caule tenui fragili* Raji Histor. Plant. 152. vel potiùs *Filicula montana folio vario* Tour. Inst. 542. *Adiantum album tenuifolium Rutæ murariæ accedens.* J. B. III. 735. *Adiantum foliis minutim in oblongum scissis pediculo viridi.* C. B. Pin. 355. Color Lapidis, qui induratæ paulò Margæ speciem præbet, est cinereus, ast Plantæ ipsius ater; Locus natalis sunt Fodinæ Lithanthracum ad pagum *Altwasser* duobus à *Suidnicio* milliaribus in *Silesia.* Idem hoc videtur quod cum *Maro*, *Majorana*, vel *Dictamno Cretico* comporat *Myl. Sax. Subt.* p. 39. Fig. 5. ad p. 26.

Fig. 8. Siſtit quoque Plantulam Fig. 2. Similem nigrofuſci coloris in Lapide griſeo, ex Fodinis *Manebachenſibus*, & ex *Sileſia*. Poteſt hic, ſi quis alius hujus generis Lapis, referri inter dubios, vel ſi mavis, amphibios, & vel ad Diluvianas Plantarum reliquias referri, vel ad Terrigenos. Nulli propterea dicam ſcribam, ſive prius elegerit, ſive poſterius, usque dum certiùs ſimus informati. Priori tamen opinioni ego accedere interim malo.

Fig. 9. In eodem Lapide cinereo Sileſiaco duplicem monſtrat Plantulam: una ad *Filices* referenda videtur, altera ad *Filiculas*. Illi accedit *Trichomanes minerale longifolium ſive Lithotrichomanes longioribus foliis integris donatum*. Luid. num. 197.

Fig. 10. Videtur etiam *Filicis* Species in Lapide *Manebachenſi*.

TAB. II.

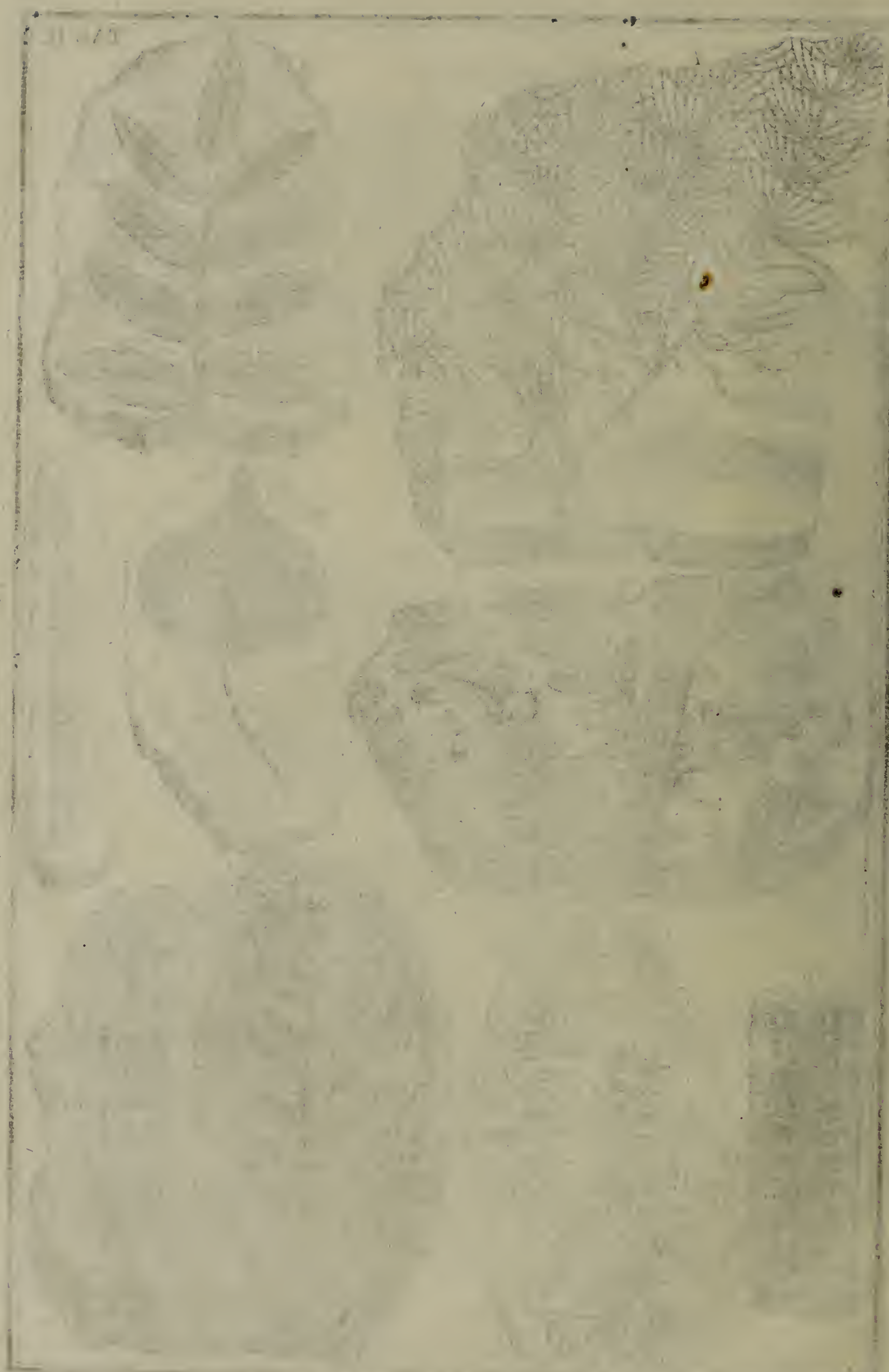
Fig. 1. Lapidem ſiſtit fiſſilem cinereo fuſcum ex *Muſeo* Civico *Tigurino*, cui impreſſum cernitur *Equiſetum*, & quidem, ſi conjecturæ locus. *Paluſtre brevioribus foliis polyſpermon*. C.B. Specialem attentionem heîc merentur 1. Rami, vel ſurculi ex eodem caule, vel radice, ſi mavis, prodeuntes, & ad angulos quidem acutos, qui dubiam reddere poſſent Equiſeti denominationem, quandoquidem ex radice reptante perpendiculariter ſurgere ſolent ſtolones, 2. Rami geniculati. 3. Folia è ſingulis geniculis in orbem prodeuntia 6—8. ad 12. & plura. Qualis qualis ſit hæc Planta, inde hoc elici poteſt, quòd ſit Diluviana, & quidem ejus magnitudinis, qualem exhibet Majus. Sunt Equiſeti caules tenuiores, quàm ut conveniant Plantæ adultæ, æſtivæ, vel autumnali: *Hippuritam* hunc Lapidem vocavi aliquando.

Fig. 2. In Fiſſili Lapide *Oeningenſi* cretaceo ſiſtit, pallido flaveſcenti colore, coſtam folioſam Plantæ alicujus leguminoſæ, vel Filicinæ, quam ſpeciatim determinare arduum duco. Per medium ſingulorum foliorum nervus trajicitur, ut de origine Diluviali nullus dubitare poſſim. Haud abſimilis videtur *Filix florida ſive Lithoſmunda* Luid. n. 188.

Fig. 3. In Nigro Lapide atram monſtrat *Filicem*, &, quantum videtur, *marem folio dentato*. C. B. Modò dentatæ foliorum margines paulò forent diſtinctiores, quas non dentatas delineavit Sculptor. Fragmentum caulis adeſt cum foliis ex eo alternatim prodeuntibus. Singulari tamen conſideratione digna ſunt puncta aterrimi coloris in foliis conſpicua, quæ irrefragabile præbent Plantæ epiphylloſpermæ, nec niſi rariſſimè in Lapidibus obvium, indicium. Sunt hæc *Puncta*, ſeminum rudimenta, in foliis, non Lapide ipſo, nec caule conſpicua, ejus efficaciæ, ut veluti enſe acutiſſimo, *pungant* Adverſarios quosvis Diluvianæ Hypotheſeos. Miror hîc, adhuc cæcutire *Luidium* qui tamen p. 107. teſtatur, *nonnunquam ipſiſſima folia materiâ flexili membranaceâ conflata inveniri*: & vel hinc *reliqua ab ipſis foliis jamdudum abſumptis aliquando impreſſa fuiſſe ſuſpicit*; & p. 108. *à foſſore fide digno*, Thoma Kirkmanno *Filicem integram mineralem* repertam tradit: imò p. 118. *Filicis pinnulam obſcurè viride-*

Illustrissimo Isaaco Newton, Equiti Aurato, Societatis Regiæ Anglicæ Præsidi.

Ill. ac Reverend. Johanni Paulo Bignonio Parisiensi Abbati S. Quintini, Consiliario Status ordinario.

viridescentem (adeòque in colore haud multùm variatam) *in mediâ Schisto Carbonariâ ad altitudinem 30. pedum* inventam memorat.

Fig. 4. In Lapide cretaceo Oeningensi folium *Populi nigræ* C. B. *quæ Populus nigra seu* Αἴγειρ© J. B. Flavescenti colore à Lapide ipso distinctum, figurâ subrotundâ, circa marginem serratâ, in acumen abeunte, & longo insuper pediculo, tanquam totidem notis characteristicis sese satis ab aliarum Arborum foliis distinguens. Examinet curiosus Lector atque Spectator, num, quod tradit *Luidius* p. 133. nondum *compertum* sit *foliorum mineralium ulla Arborum & Fruticum foliis respondere?* & conferat, rogo, Fig. 8. hujus, Fig. 6. & 8. Tab. III. Fig. 7. 8. 9. 10. Tab. IV. & simul judicet, an verum sit, quod scribit idem, *folia mineralia multò plerumque minora esse iis, quæ referre videantur?*

Fig. 5. Ex Tabulis Nob. D. *Friderici Heyn*, Fodinarum Saxo Gothanarum primi Inspectoris, qui de Plantis Lapidibus impressis Librum edere sibi constituit, spicam sistit *Graminis* cujusdam *panicei*, vel potiùs *Julum* prædictæ *Populi nigræ.* C. B. Qui ipsius lanuginis reliquias ostendere videtur. Comparent autem hi juli amentacei Aprili, & Majo, ut inde rursum argumentum peti possit pro Inundatione Majali. Conferri potest *Graminis Panicei spica* Luid. pag. 108.

Fig. 6. Prostat in Nob. *D. Gothofredi Mylij* Saxonia subterranea, p. 30. & refert, ipso Interprete, fructum Arboris *Abovai* Indicum: Lapis fissilis, in quo conspicitur, est *Manebachensis*, productis hujus generis figuratis dives.

Fig. 7. Ex eodem Opere Myliano l. c. mutuò petitur, estque, ipso ita sentiente, *Fumaria* in Lapide fissili *Manebachensi.* Est hæc *Lithopteris fæmina Trichomanis pinnulis longioribus. Luid. Lith. Britt.* num. 186. ipsa quoque, ut videtur *Filix ramosa* Myl. l. c. Fig. 8.

Fig. 8. Saxum arenarium flavescens ac cinereum durius, ex *Abbatiscellanorum* Territorio mihi allatum, folia ostentans varii generis. Unum ex his, quæ depingere jussi, est *Sorbi alpinæ* J.B. seu *Alni effigie lanato folio majoris.* C. B. quæ *Cratægi* characterem & nomen fert apud Tournefortium. Alterum angustius trinervium videtur *Plantagineum*, determinatu non ita facile, ut prius. Circa hunc Lapidem observare est, non mihi constare certò, an Diluvianis sint adnumerandæ figuræ ei impressæ, an Post-Diluvianis. Fieri enim potest, ut arena per montium parietes devoluta secum ferat deflua ex Arboribus folia, quæ molli adhuc materiæ vestigia sua imprimunt, vel, ut folia strato alicui jam impressa superinducantur alio strato arenario, omniaque tandem coalescant in saxum, quemadmodum videmus, quotidie folia Arborum nasci in Tofo.

TAB. III.

FIg. 1. Elegantissimum est fatalis Inundationis productum. In eodem Lapide nigro è Fodinis *Faringdonensibus* Angliæ eruto, & à *Woodwardo* dono dato, conspicui sunt Stipites varii seu caules Plantarum, speciatim Arundinis, folium item Plantæ conferendæ cum Fig. 6. Tab. IV. sed cumprimis

D oculos

oculos ad ſe rapiunt ſurculi *Trichomanis ſive Polytrichi officinarum* C.B. *Trichomanis, ſive Polytrichi* J.B. adeò affabrè elaborati, & atrâ ſuâ Tincturâ à reliquo Lapide diſcernendi, ut nemo non Plantam primo intuitu diſtinguere, ac nominare poſſit. Non ignorant, quibus Planta hæc eſt cognita, ex eadem radice plures erigi ſurculos, nec proin mirabitur, ſi & hîc in eodem Lapide videat ſex ſeptemve ſurculos folioſos ad eandem fere plagam directos.

Fig. 2. Non duntaxat impreſſum Plantæ alicujus veſtigium ſiſtit, ſed, quod rarum, ſurculum, vel caulem ſolidum, in Lapidem, vel Metalliforme corpus, ferruginei coloris, transmutatum. Digiti craſſitie eſt hoc caulis fragmentum, in quo notabile geniculi veſtigium, & caulis ipſius tumidior ibi craſſities. Planta ipſa videtur *Arundo* quædam. Locus natalis eſt περίχωρος *Bononiæ*, ubi rarum hoc Diluvii λείψανον juxta cum aliis indubiis Inundationis univerſalis, Monumentis Teſtaceis, Cruſtaceisve eruit *Johannes Scheuchzerus* Frater.

Fig. 3. Mutuò ſumta eſt ex Clariſſ. D. Eduardi *Luidii Lithophyl. Britt. Ichnogr.* num. 201. ubi hoc Titulo extat. *Aparinæ denſiùs foliatæ æmulum Lithophyton radioſum.* E Fodinis Glamorgenſibus. Videtur haud quoque abludere baſis folioſa *Alyſſi* cujusdam, vel *Myagri*, & huc quoque pertinere *Rubeola mineralis Luid.* n. 202.

Fig. 4. In Lapide *Oeningenſi* ſiſtit Gramen quoddam, frequenter geniculatum, foliis è geniculis prodeuntibus in extremo bifurcatis, ac trifurcatis. Perrarum Naturæ genimen. Graminis autem quænam ſit hæc ſpecies, determinare perdifficile judico. Notum eſt ipſis ἀγρωστοφίλοις, quàm difficilis ſit Graminum etiam integrorum, Hiſtoria, à Spicis, glumisve potiùs quàm foliis definienda. Hîc autem deſunt ſpicæ floriferæ, fructiferæ, deſunt paniculæ, glumi. Nec exiguum movent ſcrupulum ipſæ foliorum in extremis bifurcationes, quoniam nullibi hactenus inter Gramina talem ſtructuram offendi, ut ſuſpicari liceat, adeſſe folia non reverà bifida, trifidave, ſed ex uno geniculo prodeuntia, nondum plenè è vaginis evoluta, ſuas tamen extremitates jam porrigentia.

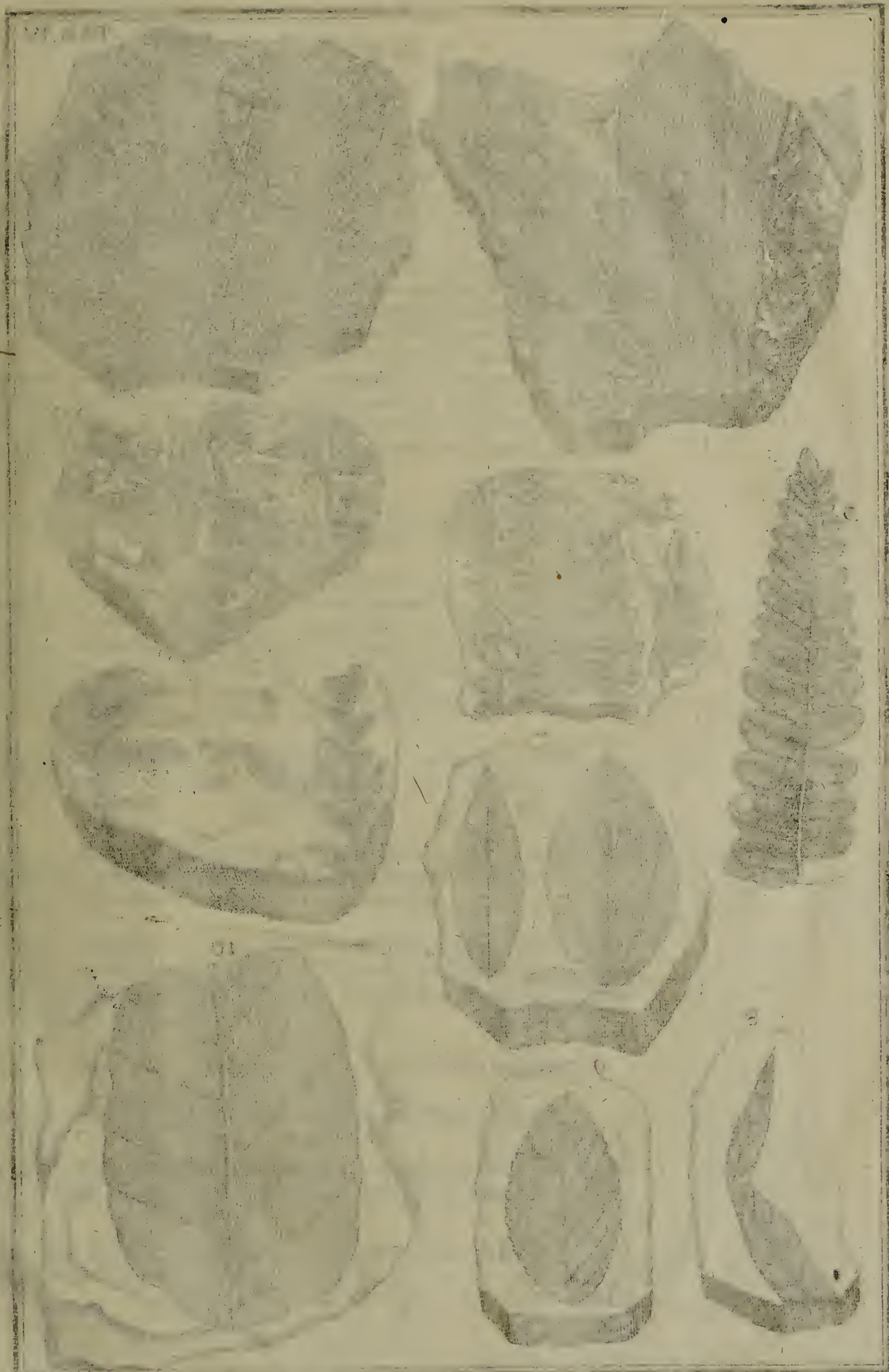
Fig. 5. Ex *Sileſia* Lapis folia plura exhibens ex uno puncto prodeuntia, qualia ſunt Plantarum ſtellatarum, conferenda cum Fig. 3.

Fig. 6. Folium *Meſpili Apii folio ſylveſtris, ſpinoſæ ſive Oxyacanthæ.* C.B. quæ eſt *Oxyacantha vulgaris ſeu Spinus albus.* J.B. in Lapide fiſſili *Oeningenſi.*

Fig. 7. *Filicis* quædam ſpecies pinnulis denſo ordine coſtæ adnatis in Lapide nigro *Sileſiaco. Filix* Myl. Sax. Subt. pag. 30. Fig. 6. ad pag. 19. Haud abludit *Filix non ramoſa major, pinnulis longis anguſtis, profundè dentatis, ſupremâ pinnâ longiùs mucronatâ.* Pluk. Amalth. Botan. p. 93. Tab. 403.

Fig. 8. *Tiliæ* folium in Lapide fiſſili candido *Oeningenſi.*

TAB.

Ill. et Exc. Petro Valkenier Potentiss. Reip. Belgicæ ad Sac. Cæs. Maj.
Sereniss. Regem Roman. S. R. I. Comitia &c. Respp. Helv. et Rhæt. Abl. extr.

TAB. IV.

FIg. 1. Ex Fiſſilibus Anglicis nigri coloris, impreſſa ſervat veſtigia Plantæ cujusdam ſtellatæ: & quidem videre me puto caules *Gallii albi vulgaris.* Tourn. ſeu *Molluginis montanæ anguſtifoliæ, vel Gallii albi latifolii.* C. B. Pin. 334. atque inſuper caulem, geniculo inſtructum, *Arundinis* cujusdam, ut mihi videtur; Frequens ſatis eſt hæc Planta in Fodinis tum Anglicis, tum Germanicis; Luidii eſt *Ignota Planta mineralis* Neurophyllon *Carbonarium dicta* num. 184. Lithophyl. Brittannic. & fortè *Lithophyllon ſinuatum facie arundineâ, ſive ſtriatula Carbonaria:* Item *caulis cujusdam Plantæ mineralis.* Ejusdem num. 199. 200. pag. 12. *Mylius* in *Sax. Subt.* comparationem inſtituit cum *Ligno Aloes* & *Arundine* pag. 30. imò, quod ſingulari attentione dignum judico, eandem hanc Plantam, in foliis integris, eodem modo, ut hoc Lithophyllon, geniculatis, mollibus, craſſis, offendi in ceſpitibus bituminoſis, qui propè Cœnobium *Rüti* effodiuntur, de quibus infrà amplior dicendi locus erit. Videtur huc pertinere *Arundo Sativa* C. B.

Fig. 2. Lapis fiſſilis cinereus melanoſtictos & melanogrammos *Oeningenſis*, cineribus quaſi ſtipulisve combuſtis conſperſus.

Fig. 3. Mutuò ſumta eſt ex Luidii Lithoph. Brittann. n. 189. ubi vocatur *Lithoſmunda minor, ſive Oſmunda mineralis pinnulis brevioribus denſius diſpoſitis. E Carbonariis Denenſibus apud Gloceſtrenſes.* Refert ſanè nervorum è medio ſcapo folii prodeuntium parallelismo, atque figura ipſorum foliorum *Oſmundam regalem an Filicem floridam* Park. Tour. quæ *Filix eſt ramoſa non dentata florida*; C. B. ſeu *Filix floribus inſignis.* J. B. Conferri etiam poſſunt Icones *Filicum*, quæ extant in *Plukenet. Almag.* Tab. 402. Fig. 2. 4.

Fig. 4. Ex eodem Luidii Libro, ubi num. 191. audit *Trichomanes minerale foliis integris mucronatis. E Carbonariis juxta Leeswood, in Agro Flintenſi.*

Fig. 5. *Filix* eſt quædam ramoſa, foliis denticulatis, vel leguminoſa quædam Planta, quam dono accepi à Nob. Dn. *Maximiliano Spenero* Medico Potentiſſimi Pruſſiæ Regis Aulico, Amico honorando.

Fig. 6. *Oſmunda*, vel *Filix* alia ex Northbierly, Lancaſtrenſis Agri: & ex Fodinis Flintenſibus in Cambro-Brittannia: conferenda cum Fig. 3. hujus Tabulæ; item Fig. 2. & 4. Plukenet. Alma. Tab. 402. ex fol. 82. & 83. Pl. 2. & 6. Mantiſſ.

Fig. 7. *Pyri*, aliùsve Arboris folium in Lapide fiſſili *Oeningenſi.*

Fig. 8. *Salicis* anguſtifoliæ folium in Lapide fiſſili *Oeningenſi.*

Fig. 9. Folium *Carpini* Dod. Pempt. 841. ſeu *Oſtryæ Ulmo ſimilis fructu in umbilicis foliaceis* C. B. Pin. 422. ſeu *Fagi ſepium, vulgò Oſtrys Theophraſti.* J. B. I. 146.

Fig. 10. Folium *Nucis Juglandis ſive Regiæ vulgaris.* C. B. Pin. 417. ſeu *Nucis Juglandis* J. B. I. 241.

TAB. V.

FIg. I. *Libellam* ſiſtit, vel *Perlam*, *Cevettone* dictam Florentinis, Venetis *Coroculo*, aliis *Monachella*, *Spoſo*, *Saetta*, Liburnenſibus *Cavalocchio*, Gallis *Demoiſelle*, Germanis *Schneidermätze*, *Augenſchieſſer*, Belgis *Juffer-ken* ſtatæ ætatis, plenè jam elaboratam, & ejus quidem generis, quæ *maximæ* dicuntur. Figurâ prorſus convenit *Libella Sexta* apud *Jonſton. Hiſt. Nat. Inſect.* pag. 42. Tab. IV. *capite, pectore, ac dorſo viridis, alvo tota cœrulea, per quam linea fertur à dorſo ad extremum usque aterrima, alis cinereis, pedibus nigris.* Putaret quis primo intuitu, repræſentari in hac Figura *Vermiculum Libellæ*, eo quidem metamorphoſeos ſtatu, quo *Tubercula quatuor è dorſo, ubi Thorax ventri connectitur, nitidè protuberant, quæ Tubercula Alarum ſunt receptacula*, conferretque cum Fig. IV. Tab. VIII. *Swammerdam Hiſt. Inſect.* p. 175. Sed obſtat non parallela deorſum, ſed cruciformis velut Tuberculorum horum expanſio, quæ non naſcentes, ſed natas jam alas, licet in Lapide non expreſſas, indicat, mereturque conferri Fig. *Jonſtoni* ſuprà jam citata. Μετάβασιν hanc εἰς ἄλλο τῶν ἐντόμων genus committo lubentiùs tantò & audentiùs, quòd obſervatio hæc *Libellæ* in Fiſſili Lapide *Oeningenſi*, Dioeceſeos *Conſtantienſis* (quam in Muſeo ſuo ſervat Exc. & πρακτικώτατος, *D. D. Joh. Henricus Lavaterus* Tigurinus) obviæ, lucem fœneretur haud exiguam tempori, quo Diluvium contigit, quodve ſuprà retuli ad Majum menſem, quo ipſum hoc Animal ſuam acquirit perfectionem, & vergente Æſtate maturè ſeſe in ſuos folliculos convoluit. Eodem, ſi non majori, æſtimio haberi merentur hujus generis Producta naturalia, quo Epochæ ſignatæ in Nummis Aſiaticarum & Ægyptiacarum Urbium.

Confirmat ratiocinium hocce aliud *Libellæ* genus in Lapide fiſſili candido Fig. 2. quod ex Agri *Veronenſis* valle montana *Bolga* dicta obtinuit, meoque Muſeo donavit, vir Hiſtoriæ Naturalis, ſpeciatim Inſectorum, peritiſſimus *D. D. Antonius de Valliſnerius* de Nobilibus *Vallisneriis*, Medicinæ Profeſſ. in Illuſtri Lyceo Patavino Clariſſimus. Comparet in eodem Lapide Libella alis expanſis, quarum tractus non obſcurè quidem, ſed nec ita clarè, ut ſculptor expreſſit, viſuntur, & ad baſin vermiculus *Vallisnerio Acquajuolo* nuncupatus. Libella eſt ex Maximarum Familia.

Fig. 3. *Algæ* tenuifoliæ, ſeu, ſi mavis, *Graminis* ſpecies in ſaxó fiſſili candido, ejusdem cum præcedente loci natalis. Fortaſſis non longè à Veritatis ſemitâ aberro, ſi huc traxero *Phyciten Plinii Hiſt. Nat.* L. 37. c. 10. ita dictum ab *Algæ* Figura: vel etiam *Dendritas* latiores, qualem delineari curavi in Miſc. Nat. Cur. Dec. III. Ann. V. & VI. App. p. 59. Imò verò communiſſimos noſtros Dendritas *Phycitarum* nomine inſigniet, qui Icones eorum conferet cum *Fuco maritimo Rorismarini foliis dentatis. Boccon. Muſeo Fiſic.* p. 268. Ad præſentem Figuram pertinent forſan *Algæ tenuifoliæ* Luid. p. 108.

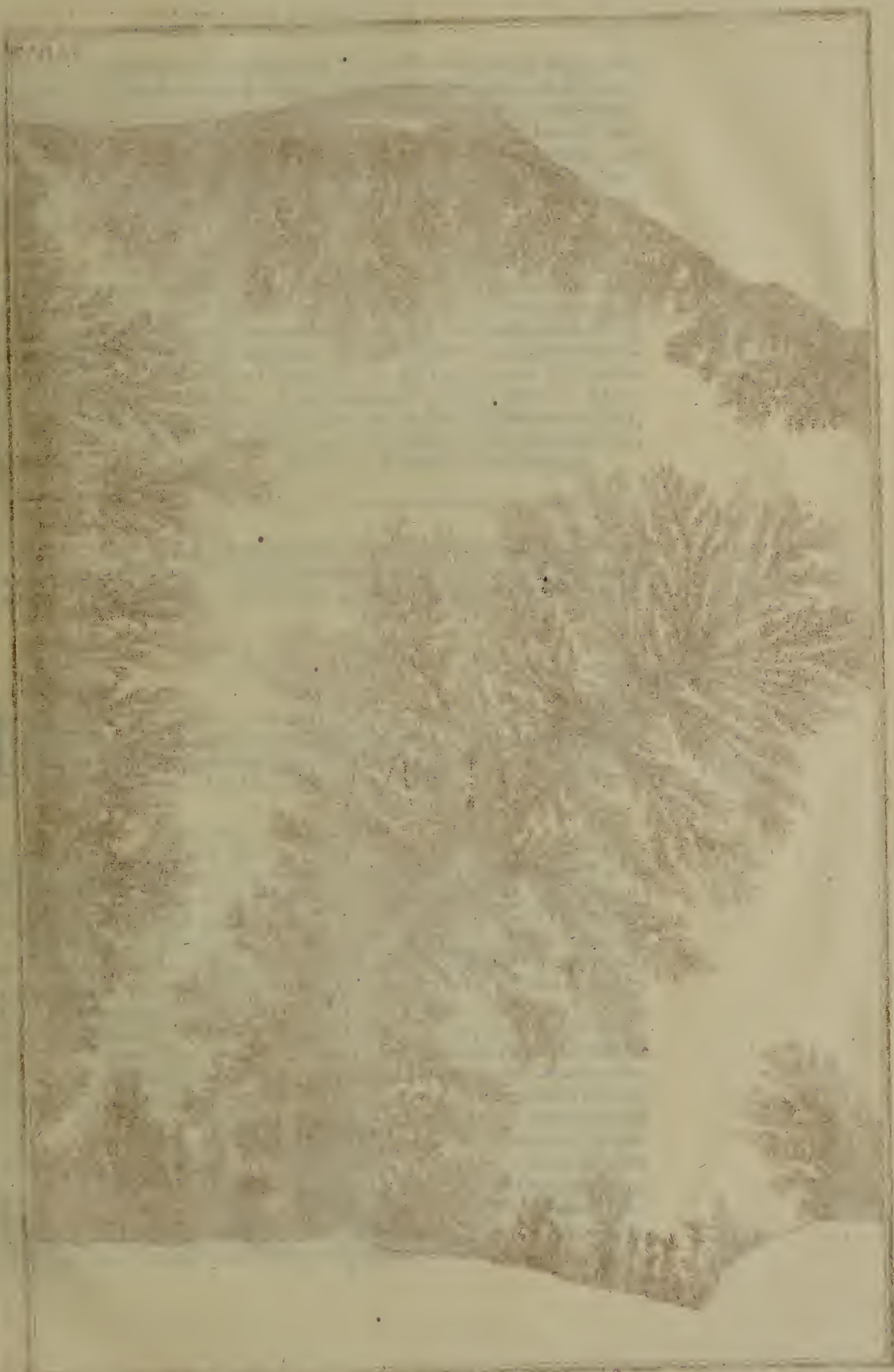
Fig. 4. *Hordei* Spica immatura coloris fuſci ſeu nigricantis in Lapide fiſſili griſeo, ex Fodina S. Andreæ Sylvæ Hercyniæ, *aus St. Andreas Stollen am Hartz*, memorata & depicta à Clariſſ. atque Conſultiſſ. Dn. *Gothofredo Mylio Saxon. Subterr.* pag. 15. Coincidit Spicæ hujus conditio immatura tempori verno ad æſtatem vergenti, quod hactenus indicârunt Spica Frumenti Tab. I. & *Libellæ Tab.* hujus V.

Fig. 5. *Filicis* ſpecies in ſaxo *Farringdonenſi* Angliæ, communicata ab amiciſſimo meo *Woodwardo*. Conferri poteſt cum *Filice*, cujus Iconem dat *Plukenet. Amalth. Botan.* Tab. 406. fig. 3.

Fig.

Illustrissimo Mauritio Emmett Equiti Anglo, Viro Summæ Eruditionis.

Celeb.mo Johanni Woodwardo Med. D. Phys. in Colleg. Gresham. Prof. Colleg. Medicor. et Societatis Reg. Anglicæ Membro.

Fig. 6. Atrofuſci coloris Planta in ſaxo fiſſili candido ex *Bolga* valle Agri Veronenſis communicata ab Amico certiſſimo, ſimul atque deſideratiſſimo, *Vallisnerio.* Reſpondet ferè, imò, dicat quis, examuſſim, Icon *Scorpioidis montani.* J. B. II. 899. *raræ Plantæ, montiumque ſolitudinibus inacceſſis tantùm familiaris,* Ignotæ, ut videtur, ipſis βοτανικωτάτοις *Joh.* & *Caſp. Bauhinis*, nec niſi ex Hiſt. Lugd. cognitæ. Tantò proin rarius erit noſtrum hoc Lapidi impreſſum Diluvianæ Inundationis monumentum, ſi nec mihi, necullis fortè Botanicis modernis, notum eſt Vegetabile ἀνάλογον.

Fig. 7. Non minùs rarum eſt fatalis illius Cataſtrophes μνημόσυνον, Piſcis foſſilis elegans ex eodem loco natali, ejusdem Amici donarium, quod figurâ integrâ, pinnis, caudâ, *brachio utrinque extenſo in medio ferè corpore, magis tamen verſùs anteriora,* adeò exactè convenit cum *Guaperva Braſilienſibus Marggravii, The American Toad-Fiſch,* deſcripta in ſerie *Piſcium cartilagineorum oviparorum* ab Ill. *Franciſco Willougby Hiſtor. Piſc.* Lib. III. cap. 3. p. 90. Ut Iconem ipſam, quæ extat Tab. O. 1. n. 4. Lapidi noſtro impreſſam dixeris. Quomodo autem rara hæc Ranæ Species ex America in oras Italiæ fuerit delata, vel an alii quoque Piſci Maris Mediterranei, vel Adriatici incolæ congruat, meum nunc non eſt determinare. Habeant alii etiam, quod indagent.

Fig. 8. *Folium* Plantæ in oblongâ figurâ rotundatum ex eodem Loco natali.

Fig. 9. *Filicis* videtur ſpecies foliis longis duodecies pinnatis ſeu conjugatis, impari claudente extremum ſcapum ; Iconem transmiſit *Vallisnerius*, qui Lapidem ipſum poſſidet, eodem cum præcedentibus loco depromptum.

TAB. VI.

HHeic, in Tabulæ VI. proſpectu, aperit ſe campus Naturæ in Philoſophorum opprobrium ludentis jucundiſſimus, campus difficultatum contra Hypotheſin noſtram patentiſſimus. Hîc habent, quod Naturæ pictrici, formatrici exprobrent Vegetabilia Poetæ illud

crudelis, Tu quoque
Falſis ludis imaginibus.

Inveniunt hîc & clypeos, & arma, quibus ſeſe defendant, & adverſarios oppugnent, quotquot Plantas Lapidibus impreſſas pro Naturæ luſibus aſpiciunt: Habent heic Aſyla Archæiſtæ, Ideiſtæ, Scholaſtici, alii, qui ſplendidos Titulos reali Philoſophiæ præferunt, ac præfigunt. Cur enim, quæſo, non proferat Natura Plantas, Folia, Flores, Piſces, Inſecta, quæ Arbuſta, Dumeta integra, in Marmoribus Florentinis inſuper Saxa, Flumina, Ædes tam affabrè pingit, ut omnem Topiariorum Pictorum artem eludat? Si opus integrum, cur non & partes? Si omnia, cur non ſingula? Si majus, cur non minus? Digna omninò eſt hæc materia, quæ penitiùs excutiatur, vel ut diſcrimen pateſcat inter Plantas Diluvianas, & generaliori alio Naturæ ludentis mechaniſmo productas falſas Herbarum imagines, atque per has æquè ac illas Potentiſſimi Creatoris ubique præſens Sapientia mentibus Hominum ſiſtatur celebranda. Lapis, quem curioſorum contemplationi ſubjicio, deſumtus eſt ex curioſo, non minùs quàm docto, *Saxoniæ ſubterraneæ* Specimine, cujus elaborationem felicibus auſpiciis, licet infelicibus temporibus, in ſe ſuſcepit *D. Gothofredus* Mylius, Lipſienſis. Vocatur communiter *Dendrita*, Δενδρίτης, à δένδρον, quia Arborum figuram in ſuperficie exhibet. Germ. *Baumſtein* in *Spener Muſ.* pag. 91. Metallifoſſoribus *Sublenſibus*, in quorum Fodinis & hoc ſpecimen ſanè pulcherrimum, non figurâ duntaxat, arbuſcularum magnitu-

dine, ſed & colore flaveſcente, Locum natalem accepit, *Blumen*, Flores dixeris metallorum ſubjacentium, quorum hæ arbuſculæ topiariæ ſint veluti vaſa capillaria, explicante ita Foſſorum mentem laudato *Mylio* p. 58. Apud *Ferr. Imperat. Hiſt. Nat.* Lib. 24. p. 578. vocatur *Pietra imboſcata*, *Pietra naturalmente delineata in figure dè boſchi*: item *Pietra di Sinai*, quòd ex monte *Sinai* aſportari vulgò credatur, quamvis non inficias eam, poſſe in monte Sinai extare id Lapidis genus, adeòque appellari *Dendritas Sinaiticos*: teſtatur ſanè celebris ille Itinerator *Monconiſius Voyag.* T. I. pag. 238. ſe in deſcenſu ex monte Sinai Dendritas reperiſſe. An huc pertineat *Dendrites Plinii Hiſt. Nat. L.* 37. c. 11. ubi *Dendritide alba defoſſa ſub Arbore, quæ cædatur, ſecuris aciem non hebetari ſcribit*, determinare non audeo, quandoquidem nullam figuræ deſcriptionem addit Hiſtoriographus. Certiùs aſſerimus, referendum huc eſſe *Dendrachaten Plin. L.* 37. c. 10. qui *velut arbuſcula inſignis*, licet materia Achatæ ſit nobilior vulgari ſaxo, vel Marmore, in quibus communiter conſpiciuntur Dendritæ. Attendimus hîc ad figuram, non ad materiam. *Orpheus* non unâ ſed pluribus arbuſculis eum inſigniri canit, adeò ut viridarii ſpeciem vel nemoris præſeferat: Verſus hi ſunt, quibus Lapidem deſcribit.

Εἰ καὶ δενδροφύτοιο φέροις τρύφος ἐν χερὶ πέτρης,
Μᾶλλον καὶ τέρποιτο Θεῶν νόος αἰὲν ἐόντων.
Δένδρεα γὰρ μάλα κατόψεαι ὡς ἐπὶ κήπῳ.
Ἀνθεμόεντα κλάδοισιν ἐπασσυτέροις κομόωντα.
Τοὔνεκα οἱ καὶ φῶτες Ἀχάτῃ δενδρήεντι
Θῆκαν ἐπωνυμίην, ὅτι οἱ τὸ μὲν ἔπλετ' Ἀχάτου
Ἄλλο δ' ἔχει λασίης ὕλης δέμας εἰσοράασθαι.

Jungo verſionem *Andreæ Chriſtiani Eſchenbachij*, p. 203.

Si in manu geſtaveris fragmentum Lapidis Dendrachatis
Deorum immortalium valde animus delectabitur.
In quo arbores multas conſpicies, velut in horto
Florente frequentibus ramis frondente.
Idcirco ei homines Achatis arboreſcentis
Cognomen impoſuerunt, quoniam partim ſimilis eſt Achati,
Partim verò ſpeciem præbet hirtæ ſilvæ.

Hæc Orphica deſcriptio Δενδρίτου, vel δενδρήεντος Ἀχάτου *Salmaſio in Solin.* pag. 94. planè convenit cum eo, quem *Plinius* l. c. ait in India repertum nemoris ſpeciem reddere. *Et in India inventæ contra eadem pollent & aliis magnis miraculis. Reddunt enim ſpecies fluminum, nemorum & jumentorum.* Hæc, quæ nemoris ſpeciem reddit, Orphei δενδραχάτης αὐτόχρημα eſt, qui λασίης ὕλης δέμας expreſſum oſtendit; Quæ & δενδρόφυτος πέτρη eidem dicitur, & δενδρήεις Ἀχάτης. *Camillus* etiam *Piſaurenſis*, teſte *Dalechampio*, Achaten ſe teſtatur vidiſſe, *in cujus planitie ſeptem Arbores delineatæ conſpiciebantur.* Hodie hæc Achatum genera non ſunt rara nimis, quin in *Indoſtanenſibus* montibus circa *Suratam Indiæ Orientalis* ſatis familiaria, Belgisque ſub Titulo *Boomſteenties*, *Boomties Achates* ſatis nota. Pulcherrimam ſeriem exhibet Tab. LV. & LVI. ad *Rumph. Amboinſch. Rarit. Kamer.* pag. 287. Aſt ex præſenti *Dendritarum* Familia non ſejungi duntaxat meretur ὁ Δενδρίτης λίθος, *Corallii* Synonymon

nymon in *du Fresne Glossario Græcitat.* Sed quoque *Dendritis Calapparia,* & *Dendritis Arborea, Mestica Caju* dicta, Lapides in Arborum Indicarum Truncis, reperiundi, quorum ille describitur in *Rumph.* p. 321. hic p. 323.

E contrà ad Synonyma Lapidis nostri Dendritæ reduci debent, *qui Ericeta repræsentant* ap. B. *de Boot. Gemm. & Lapid.* L. II. c. 285. Incolis pagi *Somberg* prope *Wurzburgum Wassersteine*, quia sub aquis nascantur, vocati. *Lapis artificiosâ cælaturâ in figuram Abrotani plantæ effictus:* item *Lapis Naturæ vi affabrè efformatus in figuram & Typum nemoris. Calceolar. Mus. Sect.* III. pag. 419. 420. forte etiam *Lapis fissilis, per quem discurrentes venæ ex argilla cinerea delicatius lapidescente arborem coralli instar patulam in ramos hinc inde diffusos repræsentant*, pro quibus tamen sculptor perperàm figuras hominum pinxit. *Baub. Hist. Font. Boll. de Lapid.* pag. 4.

Non de nihilo est Synonymorum hæc ex variis locis congestio, conjungendorum conjunctio, sejungendorum divisio. Non exiguam creat Mineralogiæ studiosis nominum in eadem re multiplex confusio, & optandum omninò est, ut, quod in Botanica immortali suá laude præstitit ὁ χαριέστατος *Casp. Bauhinus*, in Mineralogia susciperet alius, cui quidem Regnum hocce cum suis incolis, Provinciis, Urbibus, Pagis, Sylvis, Montibus, Vallibus, Fluminibus est perspectum.

Verùm enimverò non subsistimus in Cortice hoc Onomatologico, nucleum intus quærimus, ætiologiam ipsam, modum generationis hujusmodi figurarum, idque per viam variarum observationum, tum in Dendritis, tum alibi, obviarum.

Observat *Imperatus* l. c. quòd si igni imponatur Dendrites, brevi evanescat pictura, relicto Lapide simplice & nudo, picturâ suâ orbato, qui adeò sit tenax, & igni invictus, ut diutissimè vim ignis sustineat, absque quòd calcinetur, imò continuata ignis actione in vitrum abeat. Nec omittenda sunt, quæ Ill. D. D. *Lucæ Schröckio* Acad. Imperial. Nat. Curios. Præsidi perscripsit ὁ χαριέστατος *Schulzius* Breslaviensis Medicus, quòd *nigredo à Lapide recenti abrasa, & carboni ignito injecta fumum & odorem bituminosum spargat: Ipse verò lapis, si frustulum ejus purum, & nigredinis hujus omninò expers igniatur, nec fumet, nec odorem ullum spiret.* Patet hinc omninò, Tincturæ illius nigræ, quâ Lapides cæterà albidi vel cinerei, pinguntur, materiam aliam esse à materia Lapidis ipsius, &, quidem illam hac esse subtiliorem, mobiliorem, fluidiorem, quia poris solidi corporis ab igne reseratis illa, sive particulæ magis volatiles, spirituosæ, sulphureæ avolant, relictâ massâ Tincturæ experte. Et esse quidem Tincturam hanc sulphureæ, bituminosæ naturæ, patet tum ex odore bituminoso & fumo, quem igni injectus Lapis de se spargit, tum ex loco natali. Memorabile quippe, quod *Schulzio* retulêre fossores, *se dum puteos in profundum agunt, strata plura Lapidis fissilis reperire, in nullo verò earum figurarum hujusmodi quidpiam conspici, nisi in ultimo, cui vena Lithanthracum immediatè subjacet.* Ita quoque fissilia varia, exprimentia figuras plantarum, deprehendi in Carbonariis Anglicis tegulæ cuidam nigræ impressas, quæ adsuperficiem Carbonis proximè adjacet, scribit *Cambden. Brittan.* Edit. Londin. 1695. pag. 692. Ubi verò per hanc Ignis torturam non evanescunt picturæ, quod mihi Dendritam Pappenheimensem igni per bihorium ferè committenti accidit, cogitandum est, esse Particulas Tincturæ volatiles ita cum terrestribus alcalicis fixatas, ut ab earum compedibus vix liberari queant. Quod Imperatus memorat de evanescente per ignitionem Tincturâ, id quoque mihi accidit Adiantum

fossile Silesiacum prunis exponenti, ut evanuerit nigredo, ast remanserint figuræ ipsius impressæ vestigia. Quòd verò Dendritæ adeò tenacis sint & compactæ substantiæ, ut igni maneant invicti, inde concludere licet, esse eorum substantiam valde homogeneam, in minimis partium constituentium superficieculis applicabilem, quam homogeneitatem vel ipse fissilium saxorum parallelismus, sæpe ad ἀκρίβειαν Mathematicam exquisitus, homogenearum partium simul subsidentium Index certissimus, comprobat. Ubi varii generis particulæ in eadem massa miscentur, ibi facilitatur calcinatio, quia ignis illarum massularum vicinitatem turbat, minima sua spicula in eas frequentiùs ac impetuosiùs impellendo, & has eousque succutiendo, donec contiguitatem ac cohæsionem mutuam derelinquant, hincque quod hactenus compactum & tenax, porosum, & friabile evadat corpus, vel in pulverem collabascat, sicuti Calcinationis actum optimè explicat Celeb. *Bohnius Diss. Phys. Chym.* XII. §. 4.

Solent *Dendritæ* semper solas Arborum & Fruticum ramificationes, prout ex longinquo spectantur, à Pictoribus miniato vel punctulato opere (*en miniature*) exprimuntur, repræsentare, nunquam flores, vel semina, vel fructus, nec etiam folia, prout visui propiùs admota sese offerunt. Ex hujus Phænomeni consideratione statim patet, non esse has arbuscularum imagines ipsas arbusculas, quæ extiterint aliquando, petrefactas, nec etiam Fruticum impressiones in molliori adhuc Lapidis superficie factas, nam sic exprimerentur non nudi ramuli, sed ipsa florum, foliorum, fructuumque adessent vestigia, imò conspicerentur folia non opere miniato, prout è longinquo aspectantur frondes, sed, uti suprà in Diluvianis Plantis vidimus, in naturali sua extensione, cum pediculis & fibris, atque sic distinguerentur facilè Plantæ vel Arbores unæ ab aliis. Vel inde constat, non eodem modo produci has Plantas in Lapidibus depictas, quo progerminant è Terræ gremio Vegetabilia. Qui Ideas sui pictrices in scenam proferunt, ij fateantur necesse est, transvolâsse potiùs ex Pictoris alicujus Topiarii cerebro in saxa fissilia, quàm ex ipsa Natura. Eadem cujusvis alius Principii Plastici, quod tanquam operativum produci posset, ratio & imitatio est.

Qui Dendritarùm figuras potiùs conferret cum Ericæ, Abrotani, Musci Iconibus, atque sic hos ipsos suffrutices, ac Plantulas à subversionibus Terrarum, Inundationibus Aquarum &c. delatas diceret inter Lapidum fissilium strata, atque his utrinque impressas, vel ab Ideis Musciformibus ibi delineatas; hunc Tyro quivis Botanicæ facilè confutabit. Qui enim vel primis attigit digitis scientiæ hujus limina, enuntiare poterit, quanti laboris, industriæ, dexteritatis opus sit, Herbarium vivum, ut vocant, conficere, foliola singula, quæ, si recentia & succulenta fuerint, facilè confunduntur, si ficciora, corrugantur, evolvere, explicare, ut distinctè conspici, & in figura expansioneque naturali considerari queant, & ad primum Dendritæ alicujus obtutum statim, & verè quidem, judicabit, aut adfuisse summam Artis industriam, Plantam ipsam inter binas laminas fissiles collocantem, digitorum apices valde acuminatos, foliola explicantes, & cuncta ita disponentes, ut ne minima quidem facta fuerit ramusculorum vel intricatio, vel confusio, vel interfectio, aut, quod potius mihi videtur, productas esse has figuras ex motu fluidi alicujus inter duo solida inclusi, compressi, & sese inter illa diffundentis. *Kircherus Mund. Subterr. L.* VIII. pag. 37. quadruplici modo figuras Lapidibus imprimi posse scribit. *1. Casu & fortuitò, ut nubes, naves, montes, urbes, Castella, Cruces, Literas Alphabethicas, figuras Mathematicas.* Exemplo possunt esse Marmora

mora Florentina. 2. *Ex dispositione terrenæ substantiæ, intra quam tanquam intra formam receptus humor tinctus tandem spiritu lapidifico in eam figuram, quam terrenæ substantiæ matrix refert, induratur, ut Pisces in Ichtyite.* Clariùs potuisset eloqui modum hunc per impressionem corporis alicujus solidi in materiam mollem, quæ moduli vice subjicitur. 3. *Ex aliquo singulari accidente, quo figuræ in Lapidibus nunc in hanc, nunc in illam figuram emergunt.* Quomodo hoc accidens à casu fortuito differat, scire desidero; vel, an accidentia dentur singularia, alia universalia? 4. *Cœlitum præsertim figuras ex dispositione Divina.* Quadrat hic non nobis, sed iis, qui cœlitibus eorumque miraculis ad superstitionem usque nimiùm tribuunt. Pro arbuscularum nostrarum Iconibus explicandis eligit *Kircherus* tertium modum ex recensitis, hancque fovet opinionem, quam propriis ipsius verbis p.40. reperiundis exponam. *Cùm in terra*, inquit, *lapidescenten variarum stirpium Plantarumque pulveres insint, in quibus unà cum exiguo calore nescio quid spermaticum adhuc inest, quod in Lapide adhuc molli materiem nactum utcunque ad id aptam, cùm Plantarum substantiam ex ea constituere non possit, id quod potest, idest, solas in materia Herbarum imagines, plastica facultate, quæ seminali virtuti aliquo modo inexistit, depingit.* Perbella Philosophia, quæ pari passu ambulat cum Facultatibus Scholasticorum formatricibus, cum Vi Plastica quorundam Recentiorum, cum *Eduardi Luidii* Ideis, quas hoc nobili Titulo donare nondum audet pag. 134. *Lithoph. Brittan. Ichnograph. Dico*, inquit, *suspicari me, qui ex mari feruntur vapores, & formâ pluviæ aut nebularum superiora Terræ strata ad requisitam altitudinem pervadunt, testaceorum & multorum seminio sæpiùs imprægnari: atque exinde pro data seminii portione, & pro matricis congruentia, formari aliàs Pisces integros, aliàs eorum tantùm lineamenta: aliàs dentes, mandibulas, vertebras, aut alia ossicula, atque inter crustacea nunc integra animalia, quandoque eorum articulos; inter Testacea nonnunquam univalvia, & sæpiùs bivalvia. Idem quoque imaginabar de origine foliorum mineralium, notandum enim, ea ut plurimùm folia esse dorsiferarum, Muscorum, aliarumque Plantarum, quas minùs perfectas vocare solemus: quarum semina cùm adeò sint minuta, ut nisi Microscopio utamur, visum fugiant: tantò faciliùs aquâ absorpta in Terræ penetralia devehuntur.* En quàm paucis Lineis absolvi, scilicet! queat integra Lapidum omnis generis figuratorum genesis! En Oraculum, quod omnem scrupulum eximit! insignem *Kircheri*, qui *spermaticum quid* residuum agnoscit, Commentarium! Democriti Puteum, ubi arcana Generationis delituerant, apertum! *Ecce volant*, animarum instar illarum ex Purgatorio redimitarum, Ideæ omnis generis Animalium & Vegetabilium, Ideæ vel rudimenta non integrorum duntaxat corporum Animatorum, Piscium, Avium, Insectorum, Musci, Polypodii, sed singularum quoque partium, Foliorum, Florum, Spinarum, Ideæ Idearum, cur non addiderimus fibrarum, Sanguinis, Lymphæ! Quis non audito tam egregio Systemate admiratione percellitur, stupore corripitur? Quis non volare sibi videtur Atomos illas Epicureorum, qui fortuito suo occursu Mundum primitùs efformârunt! Quis mirabitur, si hîc ex gremio Terræ benigno Fungorum adinstar propullulent capita, brachia, crura, oculi, caudæ, fructus, flores, folia sine Truncis? Quis, quæso, non videt innumeras circa hoc Systema difficultates, circa Idearum harum existentiam, quæ nullibi nisi in Cerebro Authorum suum inveniunt fundamentum; circa horum rudimentorum perfectionem & imperfectionem; divisionem in alia rudimentula (sit venia verbo) minutiora; circa eorum volatum sine alis; circa insinuationem in Terræ, Lapidumvè poros, circa eorum expansionem in integra folia, integras Plantas, integros Pisces, cum suis aristis, pinnis, carnibus? Longum nimis foret hæc omnia discutere, imò vix operæ pretium, longum nimis, figmenta hujusmodi, quæ

F nec

nec ingenium ſapiunt, nec Phænomenis Naturæ experimentisvè reſpondent, recenſere ; perſpectâ veritate noſtræ Hypotheſeos patebit quoque aliarum falſitas. Penes Lectores ſtet judicium.

Notabilis eſt,& una ex præcipuis *Dendritarum* circumſtantiis, quòd ita juxta invicem exurgant arbuſculæ, ut nulla aliam impediat, una altericcdat, nullus ramus, vel ramuſculus, alium permeet, vel interſecet. Putaret quilibet, materiam fluidam inter lapidum fiſſuras compreſſam, atque ſuper eorum plana effuſam, non poſſe tam ordinatè & diſtinctè moveri, quin vel totam inundet ſuperficiem, eamque ſic uno eodemque colore tingat, vel ſaltem confuſas ſine ordine pingat maculas, non diſtinctas fruticum icones : difficultatem auget, quòd ne duo quidem rivuli, utut propè juxta invicem effluentes, curſus ſuos commiſceant, neduæ quidem arbuſculæ, ne ramuli duo quidem invicem confundantur, licet interſtitia tam exiguæ ſint latitudinis, ut vix oculis diſcerni poſſint. Hoc ſcrupulo menti meæ jam olim oblato ſtatuebam fluxum perennem materiæ ſubtilis per ſingulos corporis porulos, quæ jugi ſuo per corpus etiam ſolidiſſimum tranſitu non ſolùm confluxum atque miſcelam fluviorum prohibeat, ſed & ipſam fluidi tingentis ramificationem determinet, & latitudini æquè ac longitudini ſingulorum rivulorum leges quaſi & terminos figat, quos transgredi non poſſit. Magnam vim eſſe fluidi permeantis exemplo longitudinis filorum evincit *Stenon Prodr. Diſſ. de Solid. intra Solid.* pag. 65. quæ circa Magnetis poros è Ferri limatura exurgunt, non ſolùm, quando eadem limatura Magnetem proximè contingit, ſed etiam, quando intercedens charta à Magnete illam dividit: cui obſervationi nixus idem Author pag. 66. & 100. Cryſtalli incrementum per appoſitionem materiæ certis ſolùm cryſtalli faciebus, figurationem & erectionem Salium volatilium, alembici collo adhærentium, aliàque id genus Phænomena permeanti fluido ſubtili adſcribit. Verùm inſufficientiam hujus ratiocinii declarat ſimul atque viam ad veritatem pandit Experimentum facile, vel pueris notum, quo bina marmora polita, vel Lapides fiſſiles læves, ſuper invicem, oleo vel Aqua interfluente, triti, easdem prorſus, quas in Dendritis videmus, arbuſcularum figuras exprimunt, & cum hac quidem notabili circumſtantia, quòd & hîc nulli ramuli alios interſecent, ne vel minimi quidem oculis vix ampliùs viſibiles, quos artificio obtinebis, ſi trituram, quæ initio, copioſiori exiſtente fluido, craſſiores ſiſtit arbuſculas, continues, donec fluidum ſit quantitate minus, & pluribus terreis particulis intermixtum: Hîc, utrobique, idem prorſus adeſt effectus, quid impedit, quò minùs eandem ſtatuamus cauſam. In Marmorum lævigatorum experimento quamdiu Tabulæ cohærent, fluidum æqualiter preſſum ſeſe æqualiter ſuper Tabulas expandit, nullaque certa prodit figura: Verùm diductis ab invicem Tabulis fluidum inter eas medium, præſertim ſi oleoſum ſit, atque tenacius, elevatur ſimul, formanturque ex cohæſione partium extremi primùm ramuli, hinc ex pluribus confluentibus Trunci coralloidis inſtar ramoſi, quorſum ſcil. fluidi hîc ibi elevati portio ſeſe concentrat. Obſervari & hoc meretur, quòd ramificatio ſemper incipiat ex ea parte, ex qua fit Tabularum abinvicem diductio. Si hæc fit ſupernè, Truncus ab imo ramos ſuos expandit ſurſum: ſi Tabulas diducam inferiori, quâ cohærent, parte, Truncus ſeſe ramificat deorſum. Et ſic vel dextrorſum, vel ſiniſtrorſum, arbuſculas formare poteris pro lubitu. In Terræ viſceribus, cruſtâve ſuperiori poſtquam ſubſedit reſoluta in pulverem maſſa, formavit ea Strata parallela, mollia primùm ſive lutoſa, poſteà indurata, quæ ipſa nunc ſunt Marmora, ſaxavè fiſſilia hîc ibi arbuſcularum figuris pulchrè exornata, Dendritarum nomine venientia. Dubium nemini ampliùs ſupereſſe poteſt, Dendritas eodem prorſus modo ab interfluente in ſtratis fluido figuratos

fuiſſe,

fuiſſe, quo arbuſcularum in Tabulis lævigatis icones: Atque ex ſitu Arbuſcularum, quoniam Trunci ſemper in Lapidis marginibus, vel fiſſuris Lapidum, ſunt conſpicui, ramis hinc ad Tabulæ medium, ut in Tabulæ præſentis Dendrita, directis, inferri ſimul poteſt, ſaxorum fiſſilium invicem incumbentium medium vel denſius eſſe, ſive compactius, & proin in altitudine contractius, marginibus, vel ſaltem priùs, condenſatum. Imò verò hinc formari poteſt univerſalis Regula. *Ubicunque in fiſſili quodam ſaxo arbuſculæ conſpiciuntur miniato veluti pictorum opere pictæ, quarum ramuli omnes abinvicem ſunt diſtincti, neque ulli alios interſecant, ibi generatio debetur interjecto fluido.* Juxtaponenda huic eſt ſequens, ex Tabulis præcedentibus efformata. *Plantæ integræ, earumve Partes, folia cum ſuis venis, flores, Fructus in Lapidibus expreſſæ, tales quoque extiterunt olim, Vegetabili ſic Regno accenſendæ.* Quæſtio duntaxat eſt de modo, & tempore, quo hæc Vegetabilia fuerint in hæc, ubi inveniuntur nunc, aliena loca delata. Conformis eſt huic effato Prop. II. *Stenon.* lib. cit. pag. 25. *Si corpus ſolidum alii corpori ſolido non modò quà ſuperficiei conditiones, ſed etiam quà intrinſecam partium, particularumque ordinationem, per omnia ſimile fuerit, etiam quà modum & locum productionis illi ſimile erit*, quâ acutiſſimus Author Teſtacea, Cruſtaceavè foſſilia, Piſces, horumque Dentes Animali Regno vindicat, Mineralique demit.

Contingit aliquando, & quidem in ipſo præſentis Tabulæ Lapide, ut ſuper arbuſculas origine priores, & emarcidas quaſi, proindeque flaveſcentes, aliæ exurgant recentes nigricantes, ut hîc pulchro certè ſpectaculo ipſa Natura Naturam imitari videatur. Pro hujus phænomeni ratione ſtatuenda eſt temporis ratione prioris & poſterioris diverſitas, & adſcribenda illi geneſis foliorum flaveſcentium & quaſi marceſcentium, quia ſitu ſunt inferiora, huic productio foliorum recentium illis ſuperinductorum. Ut autem hæc diſtinctiùs intelligantur, ſupponendum, fluidum arborificum inextitiſſe ipſis Lapidum poris, atque exudare; vel potiùs exprimi à conſtrictione pororum, quæ conſolidationem Lapidis neceſſariò comitatur, ex ipſo Lapidis fiſſilis corpore; vel aliunde in Strata hæc, Dendrite jam formato, affluere. Quando ita poſt aliqualem & primam pororum conſtrictionem, ab expreſſione prima fluidi, fuit producta prior ſeu inferior arbuſcularum ſeries (ita ut etiam hæc pictura exiccata fuerit) nova fit à frigore vehementiori, vel alia cauſa, ejusdem Lapidis nondum plenè compacti ſeu conſolidati conſtrictio, tunc materia tingens fluida, in poris corporis reſidua, de novo exprimitur, atque pro ratione ſitus vel priſtinarum arbuſcularum faciem denuò inundat, vel ſupernudam quampiam, nec dum tinctam faciem ſeſe effundit: Idem poteſt accidere ex fluido aliunde affluente, nec poris Lapidis expreſſo: quòd autem Tinctura prior coloris ſit flaveſcentis, non atri & vividi, ſicut poſterior, ejus ratio deſumi poteſt ab illius majori tenuitate, fluxilitate, faciliori ab halitibus ſulphureis aliisque ſurgentibus mutatione, hujus verò ſtatu fixiori, craſſiori, durabiliori.

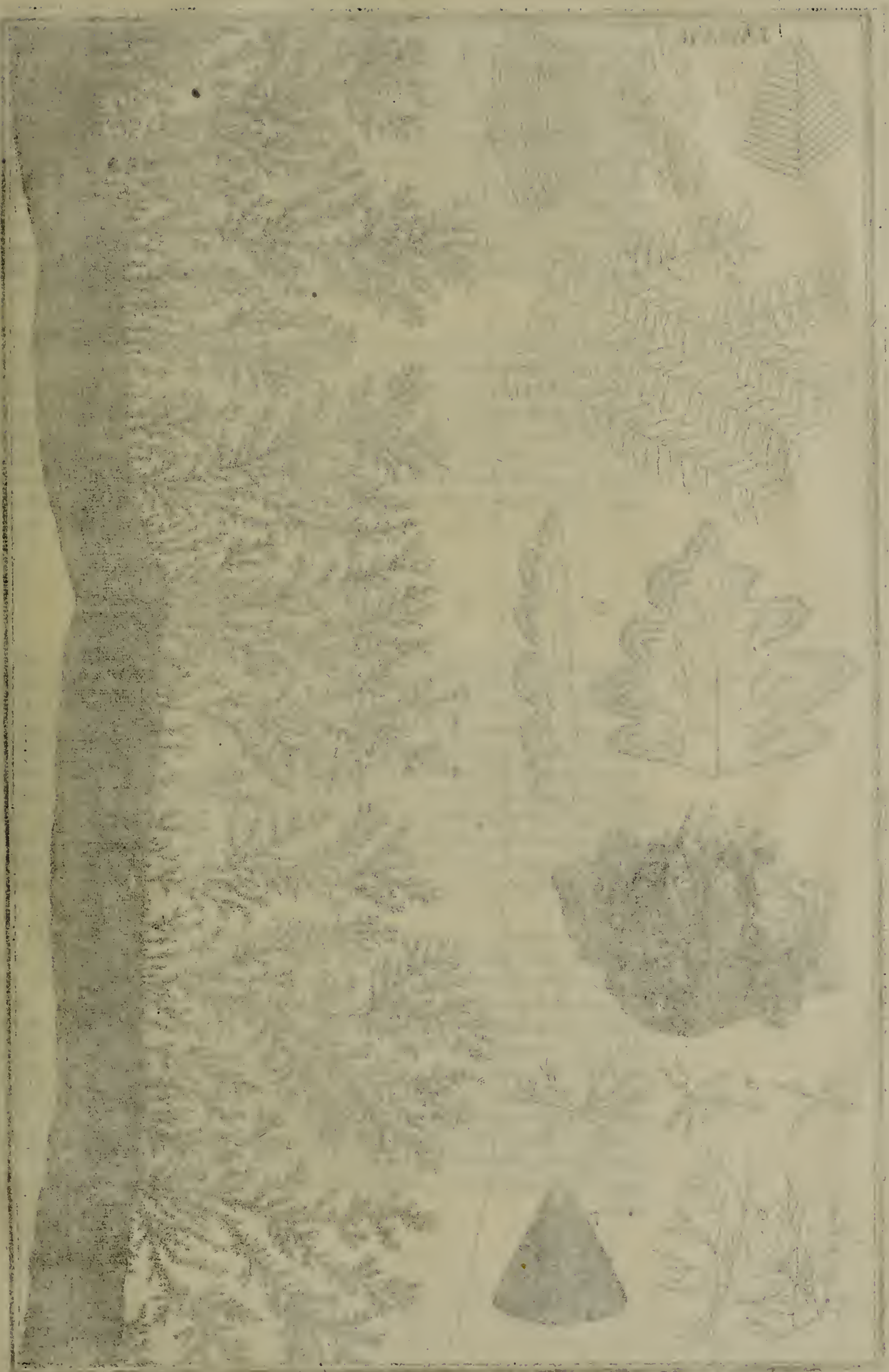
Sunt radices, vel imi trunci, arbuſcularum in ipſis Lapidum commiſſuris, ſive, quod idem eſt, incipiunt ſeſe expandere Fruticuli hi à Naturâ depicti ibi, ubi fiſſiles Lapides alios contiguos in ſua craſſitie tangunt. Concluſimus hinc jam ſuprà, denſari priùs mediam Lapidis partem, & nunc inferimus, fieri Dendritas per expreſſionem fluidi cujusdam ex ipſius Lapidis ſubſtantia, quod poſteà ſuper externam ejus ſuperficiem ſeſe diffundat; & quidem fieri exudationem illam fluidæ Tincturæ per craſſiorem & breviorem Lapidis fiſſilis diametrum, non per longiorem ſeu ſuperficiem ampliorem,

 qua

qua in fiſſuris ſe invicem tangunt, ſive in planitiebus ſuis ſtratorum ad inſtar ſuperimponuntur: atque hinc inſuper colligere facile eſt, fieri expreſſionem illam fluidi tingentis ex poris Lapidis per conſtrictionem pororum in duabus maximis, invicem parallelis, ſuperiore una, inferiore altera, à frigore, pondere ſuperincumbentium ſtratorum, inductam. Arguit hoc ipſum Corticis Terræ geneſis, ex ſtratis ſuper ſtratis compoſitio, vis gravitans in perpendiculari linea ſe exerens, effectum ad latera, ubi minor eſt reſiſtentia, exercens. Poteſt idem Phænomenon concipi, ex hypotheſi fluidi aliunde in ſtratorum interſtitia affluentis.

In ſingulis lapidum fiſſuris novæ obſervantur picturæ, novæ conſpiciuntur fruticum & arborum icones, & quidem eodem in duabus ſibi contiguis ſuperficiebus. Phænomeni hujus conſideratio anſam dat cogitandi, quòd 1. à cauſa conſtrictoria pluribus vicinis ſtratis inducta è ſingulis exudet fluidum tingens. 2. Fluida duo ex duobus contiguis ſtratis expreſſa, & ad idem interſtitium effuſa, ſeſe conjungant, & eandem ſimul viam ineant. 3. Si vel ex unico contiguorum ſtratorum ſeu vicinorum Lapidum fiſſilium exudaret fluidum, hoc inter binarum ſuperficierum anguſtias compreſſum utrique ex dictis ſuperficiebus contiguis Tincturam eandem impertiet: Sicuti videmus poſt diſruptionem duarum Tabularum, è Lapide fiſſili nigro politarum, oleo vel Aquâ priùs illitarum, & ſuper invicem tritarum, easdem arbuſcularum effigies in utriusque Tabulæ ſuperficie exprimi.

Sunt Dendritæ, quorum Tinctura arborifica totam Lapidis crasſitiem penetrat, ita tamen, ut in ſola ſuperficie extima diſtinctas arborum icones repræſentet, quales ſunt Pappenheimenſes: hi enim ſi poliuntur, ſenſim ſenſimque obſcuriores evadunt, atque ſic eam, quâ ſuperbiebant anteà, pulchram picturam, in maculoſum neſcio quid transmutant, vel prorſus amittunt. Alii è contrà, ut Dendritæ Hetruriæ, & Dendrachatæ, quò plùs poliuntur, eò prodeunt in figuris arbuſcularum diſtinctiores, atque propterea politi capſulis vel ciſtulis ornandis egregiè inſerviunt. Alii tandem Lapides in ſuperficie duntaxat figuras oſtentant, quibus abraſis ne veſtigium quidem ullum effigiei arboreæ comparet. Horum Phænomenorum attenta conſideratio anſamdat cogitandi de æqualitate vel inæqualitate materiæ, quâ Dendritarum Lapides conſtant, uti & de tempore ac gradibus conſolidationis: notum quippe eſt ex Mineralogia generali, Lapides etiam ſolidisſimos ſi ſecundùm Naturæ Leges producti ſint, è fluido productos eſſe, vel quaſi fluido, ut etiam hanc Prop. III. ſuis de *ſolido intra ſolidum* meditationibus in *Prodr. Diſſ.* præmittat *Stenon.* Et ſanè, niſi hoc effatum verum foret, nemo unquam ſibi poſſet concipere Dendritarum figuras ſolidum Marmoris vel Achatæ corpus penetrantes & permeantes, ut vel ex hoc ſolo Dendritarum aſpectu veritas Propoſitionis Stenonianæ abundè pateat. Prout materia ſolida Lapidis, ſive arenulæ, ſunt crasſiores & rudiores, uti pro ſolutione primi ex recenſitis modò Phænomenis ſupponendum erit, non poterit Tinctura arborifica eodem totam maſſam lapideam permeare ordine, quin à jugi arenarum craſſiorum objectu à recta pororum via deflectat, ſicque inordinatam & maculoſam quamvis figuram inordinato ſuo motu deſcribat; imò ſæpe ſeſe perdat, antequam ad mediam usque Lapidis materiam penetret, ut non mirum, in hoc Dendritarum genere, ſi poliantur, non ſolùm diſtinctas arbuſcularum Icones, ſed ipſam quoque Tincturam evaneſcere. In Dendrachatis verò adeſt materia magis æqualis, ſubtilis, arenulæ pulviſculorum in alcohol redactorum inſtar tenues, ut ita propter æqualitatem materiæ fluidum tingens, poſt-

Ill. Guilielmo Scherardo I. U. D. Nationis Anglicæ Consuli Smirnensi, Botanicorum Principi.

poſtquam ſeſe per ſuperficiem ſtrati exteriorem diffudit, ſeſe etiam inſinuando in poros fluidæ adhuc Lapidis maſſæ, perpendiculari ſemper & recto tramite incedat, absque quòd à particularum craſſiorum objectu avia quærere cogatur, & hinc fit, ut conſolidata hæc maſſa, quò plùs politur, eò nitidiores, & expreſſiores reddat arbuſcularum imagines, licet in Dendritis Marmorum Florentinorum aliqua ſæpe confuſio oriatur. Pro illis tandem Dendritis, qui in extima duntaxat ſuperficie pinguntur, ſtatuendum eſt, fuiſſe productas arbuſcularum in ſuperficie exteriori imagines vel ex fluido tingente juſtò craſſiori, ad ulteriorem inſinuationem inepto, vel conſtructâ jam, & nimiùm conſolidatâ Lapidis ſubſtantiâ: dum enim fluidum tingens à poris lateralibus fuit expreſſum, ut ſuper externam effunderetur ſuperficiem, potuit eodem tempore ita à cauſa externa conſtrictus fuiſſe lapis, ut ulteriori Tincturæ, quam dimiſit, reſorptioni factus fuerit ineptus.

Præbet tandem Dendritarum noſtrorum conſideratio argumentum novum pro amiciſſimi *Woodwardi* Hypotheſi, quâ Terra, ſaltem exterior, fuerit diſſoluta, ex ſubſidentia materiæ gravioris in Strata diſpoſita, quæ poſtmodùm rupturâ ſuâ eam, quam præ oculis videmus, Terræ inæqualitatem pepererunt. Quis, quæſo, Archeus, quæ Natura, quænam Ideæ, quæ rudimenta, quæ Facultates, qui halitus, potis ſunt duriſſimam Achatæ alicujus, vel Marmoris ſubſtantiam, in ſtatu quo ſunt, penetrare, non duntaxat ſuperficiem, ſed ipſius quoque interna viſcera pingere, & veluti arterias aut venas efformare? Superant hæc Rationis captum.

TAB. VII.

Decet hominem Philalethen, Veritatis in omni Hiſtoria amantem, non ea duntaxat, quæ omnium oculis ſub veri ſpecie irradiant, proferre, ſed & dubia, falſa, ἐναντιοφανέα in ſcenam producere, ut ex collatione diligenti, ab omni partium ſtudio remota, tandem in lucem protrahatur id, quod adeò ſollicitè quærimus, Veritatis pretioſum depoſitum. Exemplo talis Inquiſitionis ſit Tabula præſens VII. in qua varia ſiſto Experimenta, Hypotheſi meæ, apparenter ſaltem, adverſa, quæ reticere facilè potuiſſem, utpote à me ipſo facta, ingenuè tamen propalo, ut adverſariis quoque innoteſcat animi mei candor, φιλαλήθεια, cui ſtudeo, Laboresque meos unicè foveo, tum etiam dubia à veris, fucata à certis diſtinguantur, atque alii ad inquiſitionem ulteriorem ejus, quod ego in incerto linquo, inſtigentur.

Fig. 1.2.3. Luſus Naturæ in *Glacie* exhibent: & 1. quidem foliorum æmulas figuras, quas in congelata Aqua *Borraginis* deſtillata conſpexi d. 23. Januar. 1704. Figunt crucem Philoſophis admirandæ ſanè in Glaciebus figuræ, nec fuit hactenus, qui genuinum, Philoſophiæ modernæ Mechanico-Mathematicæ conformem de illis protulerit conceptum. Confugiunt omnes ad principium aliquod univerſale, ſpirituoſum in Natura operans, DEO ſubordinatum, ad Archeum, Salia, eorumque vim actinobolicam, Salia Plantarum ſpecifica, quorum vires eò usque exaltant Chymici, ut in *lixivio ex combuſtæ alicujus Plantæ cinere, vel ſale fixo parato, atque conglaciato, ſpeciem ſive Ideam ejusdem Plantæ in Glacie apparituram* perhibeant, memorante ex aliis Scriptoribus Ill. *Boyleo Tentam. Phyſiolog.* pag. m. 43. qui tamen *rem nullo ſucceſſu multoties tentâſſe* candidè, prout in more habuit, teſtatur. Nos in præſenti figura

 folia-

foliavidemus, non certè *Borraginis*, cujus fuit Aqua deſtillata, ſed, neſcio ipſe, cujusnam alius Plantæ, folia, alius, quàm Vegetabilis Regni, altioris, quale Meteoricum eſt, producta. Fibras videre putamus, & venas è ſcapo folii medio lateraliter prodeuntes parallelas, in quarum Philoſophica explicatione hæſit hactenus mens, obſcura caligine involuta. Hanc non quidem diſcutere, forſan tamen ad diſpulſionem præparare poteſt conſideratio Aeris compreſſi, ex Aqua glaciali proſilituri, à cruſta impediti, hinc paſſim ſecundùm ſuperficiei congelaſcentis longitudinem viam affectantis rectam, (quæ ſcapum medium folii efficit, & in omnibus hujusmodi conglaciationibus eſt conſpicua) porrò etiam è medio ſcapo ad angulos acutos evadentis, ſicque venas laterales efformantis. Multùm ſanè valere exiſtimo vim Aeris frigore conſtricti in Aqua ad congelationem diſpoſita, exitum hîc ibi per mediam ſæpe glaciei maſſam quærentis, & acuformes ſtricturas effigiantis; Hîc forte lux accendi poteſt geneſi obſcuriſſimæ canalium illorum, nunc cylindricorum, nunc quadrangulorum, qui in cryſtallis pellucidiſſimis aliquando conſpiciuntur, imò & varii generis & coloris acuum, pilorum, graminum, in rectas lineas protenſorum, non quidem ratione materiæ, ſed ratione directionis, ut Aeris compreſſi, frigore conſtricti vehiculo materia fluida heterogenea fuerit per congelaſcentem, ſive in procinctu cryſtalliſationis exiſtentem cryſtallum veluti projecta. Non vacat nunc, hujusmodi Cryſtallorum enumerare ſpecies; Lectorem dimitto ad Deſcriptionem *Itineris alpini* Anni 1705. quo integra *Cryſtallorum* continetur Hiſtoria: Unum hoc animadvertere heic volui, quòd ſingularem inter Glaciem & Cryſtallos ratione geneſeos affinitatem notent ſtriæ utrobique obviæ, in longum maſſæ ſolidæ protenſæ: unde tamen nemo proliciet quidquam in favorem exoletæ illius, & dudum confutatæ Hypotheſeos de *Cryſtallorum exGlacie indurata alpina* ortu. Cum prima hac figura conferri poteſt *figura Urinæ glaciatæ* apud *Luid.* p. 119.

Fig. 2. Exhibet Icones, in Aquâ Nitri Antimoniali conglaciati conſpectas die 4. April. 1701. Quis non ex Chymicorum ordine ſalis vegetabilis ſpecifici dominium plenis decantaſſet buccis, ſi in Lixivio Cinerum *Trichomanis*, vel *Filicis* comparuiſſet folioſum hoc, imò & egregiè ramoſum ſpectaculum? Adeò oculos faſcinat ſimilitudo! Adeò ſimile non eſt idem! Suſpicor ſimilitudinem pro identitate ſumſiſſe *Dn. Fridericum Hayn*, Fodinarum metallicarum Inſpectorem, qui Lapidem fiſſilem Manebacenſem per aliquot dies ſucceſſivè Igni ad uſtulandum expoſuit, poſteà pulveriſatum per cribrum trajecit, Acetum deſtillatum in vaſe vitreo ampliori ſuperfudit, ad quietem repoſuit, & in ſuperficie figuras Plantarum, quæ anteà Lapidi inerant, conſpexiſſe teſtatus. Quod idem Experimentum multoties infelici ſucceſſu tentâſſe ſe ſcribit *Myl. Saxon. Subt.* pag. 22.

Fig. 3. Novas repræſentat figuras, foliis Herbarum ſimiles, quas d. 6. April. 1701. conſpexi in Aquâ Nitri Antimoniati conglaciatâ. Ἀγαθῇ τύχῃ rurſum accidit, ut non receperim Lixivium *Urticæ*. Aliâs, & per accidens quidem prodiiſſet, quod *Digbeo* contigit, quodve inſeruit Libro ſuo *de Plantarum vegetatione.* Verba ejus hæc ſunt. *Inſignem Urticarum quantitatem, radices ſcilicet, caules, folia, & flores, uno verbo, totam Plantam priùs calcinabam. Ex hiſce cineribus cum Aqua pura conficiebam Lixivium, quod filtrando ab omni terreſtri materia depurgabam. Hoc Lixivium debito Anni tempore, ut à frigore conſtringi poſſet, à me expoſitum erat. Et certo certius eſt, quòd poſtquam Aqua frigore indurata fuerat, ibi Urticarum in Glacie congelatarum magna abundantia appareret. Non habebant quidem colorem Urticarum, nec viriditas eas comitabatur, ſed erant albæ.*

albæ. Nihilominus nulla ratione ullus pictor fasciculum Urticarum exactiùs delineare potest, quàm illæ in Aqua designatæ erant. Observavit jam ante illum *Quercetanus in Peste Alexicac. in Lixivio Urticarum congelato mille Urticarum figuras cum radicibus, foliis & Truncis, adeò perfectè descriptas, ut qui meliùs illas ad unguem expressisset, figurassetque, vix pictor ullus reperiretur.* Accidit persæpe Chymicæ Gentis hominibus, ut Nubem pro Junone amplectantur. Nolim tamen negare, vidisse hos viros Urticæformia folia, licet dubius hæream, an viderint folia Urticæ à sale hujus Plantæ resuscitata. Ita mecum *fortuitas maximam partem* reputat Celeb. *Dn. Joh. Mauritius Hoffmannus* Med. in Acad. Altorffina Prof. figuras, quas vidit *in Lixivio salis* Melissæ *à frigore crustam glacialem folia cum contextu fibroso repræsentantem adepto*, quasvè delineari curavit in *Miscell. Nat. Cur. Dec.* II. Ann. VII. pag. 39. Huc trahendas puto *Arbusculas pulcherrimas* Juniperi *æmulas*, quas in *Tartaro Vitriolato* conspexit *Hannibal Barletus* Chemicus Parisinus: *Uvam Fevrij Regis* Angliæ chymici, quam monstravit in *sublimatione* Salis Tartari Lixivi *per Aceti primùm deinde & purgatissimum vini spiritum præparati, 16. & ultra mensium patientiâ*; porrò Chamæcyparissi *figuram ex cineribus* Cupressi evectam *à Borrichio* in *Act. Hafn.* Ann. 1671. Observ. 42. Secretum Medici illius Poloni, *qui adeò eleganter cineres cujusvis Plantæ apparare norat, earumque spiritus exactissimè conservare, ut si quis rogaret sibi Rosam aut Calendulam demonstrari, tunc cinerem illius cum vasculo, cujus speciem esset editurus, vasis fundum lucernæ admovit, ut aliquantulum intepesceret: tum tenuissimus ac impalpabilis ille cinis ex se apertam Rosæ speciem emittebat, quam sensim crescere, vegetari, ac formam penitùs totius Rosæ floridæ Umbram ac figuram exprimere videbat*; teste *Tachen. Hipp. Chym.* p. 111. Secretum, inquam, hoc, ut *Quercetano* insigni illi Chymico, *qui id summo Studio perquisivit, nunquam tamen assequi potuit*, fuit ignotum, & hodie forsan omnibus Chymiatris, sub præsentem considerationem non venit.

Fig. 4. Fluor est crystallinus perrarus, qui fermè vegetabilis instar succrevit, potiùs dixerim, concrevit, Ericæformis. Ex Plumbifodinis *Arkendalensibus* Comitatus *Tork* Angliæ habuit, mihique benevolè transmisit Amicissimus *Woodwardus*. Non satis benè expressit sculptor brachia Fluoris ramosa, prouti ex radice ima, veluti centro surgunt. Eum Tabulæ huic inserere volui, ut ex Crystallorum quoque prosapia proferrem, quod Vegetabile mentitur. Attentione dignæ sunt in hoc Fluore Pyramides horum Fluorum bihedricæ tecti adinstar displuviati in angulum acutum cœuntes, quales nunquam hactenus alibi conspexi, & propterea delineari curavi.

Fig. 5. Arbusculas monstrat Dendritarum æmulas in vitri parietibus conspicuas, cui infusum fuit Errhinum ex *Manna* soluta in *Aqua Rosarum* & *Liliorum convallium*, mense Februario 1704. Dixisses, partes ramosas resinosas, ex compedibus partium aquearum solutas, & sui juris factas, figuras sibi nativas explicâsse. Talismodi ferè figuræ, & cum Fig. 1. Tabulæ hujus conferendæ visuntur in Essentia *Camphoræ* benè saturata cum Spiritu vini, inprimis tempore hyberno. Refricant hæc memoriam Experimenti circa *Magisterium Gummi Guttæ* ante plures retrò annos facti: hoc dum ex mente *Schröderi* cum Spiritu vini conficerem, & post solutionem dimidiamque menstrui abstractionem residuo Aquam simplicem copiosam affunderem, præcipitatione autem nulla subsequente curiositatis ergò Spiritum vitrioli infunderem, secretio quidem facta est copiosissima, sed materiæ viscidioris, quæ cum liquore integro in mucilaginosum quid concrevit. Mucilaginem hanc fluidam in Concham vitream effudi, & die uno elapso rursus decantavi, sic quod adhæsit

vitro residuum resinosum vi salina imbutum & aestuatum in exiccatione sui innumeras formavit strias, & plures quidem ab uno puncto latè versùs unam plagam, vel undiquaque diffusas. Depingi figuras curavi in *Misc. Cur.* Dec.III. Ann. V. App. pag. *67*.

Fig. *6*. Quæ delineat *Salvolatile serici*, prouti sese in destillatione per Retortam Recipienti affigit, commodam sistit occasionem differendi de Salibus volatilibus, eorumque arboriformibus concretionibus, quas ostentant omnia ferè *salia volatilia*, Cornu Cervi, Rupicapræ, Turffæ seu Cespitum bituminosorum, quorum salia volatilia etiam vidi in Recipiente, minori licet, quàm in destillatione Serici, vel Cornuum, copia. Horum Generationem ita ego concipio. Particulæ salinæ minimæ ignis vi vinculis partium terrearum, oleosarum, & spirituoso-aquearum solutæ, eâdem ignis violentiâ jaculorum adinstar, vel sagittarum, feruntur per Aerem, protrusæ in ipsum vas recipiens, quoniam ultra provehi non datur, sese hîc ibi affigunt, parietibusque affixa manent, quoniam plana horum salium, dum in statu liquefactionis sunt, superficiei vitri sese accommodant. Affixa ubi fuerint, aliquandiu motum particularum internarum, ut alia quævis corpora ignita, servant, eum tamen sensim amittunt. Sed cur advolantia nova spicula non confusim sese, ubicunque allidunt, affigunt, sed potiùs salibus jam parieti adhærentibus, & ad angulos plerumque acutos, ut arbuscularum in ramos suos expansarum figura prodeat? Hîc cardo difficultatis non contemnendæ vertitur. Num vocemus in auxilium Particularum ejusdem generis Sympathiam, imò verò amorem mutuum? Juxta motuum Leges Spicula noviter adventantia, ex collo Retortæ projecta, vel jaculorum instar excussa, hinc inde in Recipienti volantia, affigent sese, ubi major est resistentia, major quies. Hanc ubique fere invenit æqualem, in omnibus superficiei internæ vitri punctis, potiùs fere, quam in salibus jam affixis, ut hinc elongare potiùs sese deberent, quàm approximare ad sui generis particulas: Sed considerandum, quòd salia volatilia vitro jam adhærentia sint quoque in plana superficie extantia, unde fit, ut quæ spicula aliunde à parietibus vitri reflectuntur, ad obices hosce salinos extantes allisi motum suum perdant, atque sic numerum ramorum augeant. Eadem prorsus mihi videtur ratio arbuscularum, quæ rigidâ Hyeme sese orbibus fenestrarum vitreis affigunt, & jucundo spectaculo sæpe Abietes, integra nemora, Dendritarum æmula, repræsentant. Verùm enimverò ex hujus figuræ conspectu statim patet differentia figurarum arboriformium in salibus volatilibus, & dendritis. Non servant spicula salina hanc semper regulam, ut nulli rami alios intersecent, omnes ab invicem sint ad minimos usque ramusculos separati; Sed passim junguntur rami arboresque vicinæ per alios obliquè projectos, sylvæ adinstar, in qua arbores, vel rami decisi in proximas arbores decumbunt. Essentialis hæc nota distinguit facilè ut figuras ipsas ab invicem, ita quoque earum genesin. In generatione salium volatilium animadverti porrò, inesse iis tenacitatem quandam, projicique ea per Aerem in formâ nunc perbrevium jaculorum, nunc longiorum: Observavi quippe in destillatione serici fila 4--6--8. digitorum longa ex pariete recipientis vasis filorum ad instar, quas araneæ conficiunt, pendula, quæ aliter explicari nequeunt, nisi per coagulationem seu fixationem fili longi tenacis salini. Circa situm salium volatilium porrò adnoto, protendi ea à collo ferè Recipientis versùs ejus medium, truncis arbuscularum nonversùs fundum, sed versùs collum sitis: Consideratio hæc sitûs novas suggessit meditationes. Dubitare mecum cœpi, num projectio salium, eorumque adhæsio, fiat juxta directionem à collo ad fundum, vel contrà à fundo versùs collum? Prius suasit

Jll. Antonio Vallisnerio de Nobilibus de Vallisneria Publ.
Med. Pract. Prof. in inclyto Lyceo Patav. Acad. Reg. Angl. Socio.

ſuaſit proximitas arbuſcularum versùs collum, motus manifeſtus nebularum juxta ſuperficiem vitri concavam circulantium: poſterius, quod mihi magis arridet, formatio ramorum, & attentior conſideratio ſitus ipſius. Utut nebulæ, ſalibus volatilibus prægnantes, circulent juxta ſuperficiem ipſius vitri concavam, certum tamen eſt, motum fortiorem dirigi in linea recta à Retorta ad fundum, unde porrò fit reflexio juxta ipſius vitrilatera, & adhæſio eo in loco, ubi major eſt in toto Recipiente quies, ſcilicet in parte anteriore versùs collum. Ita refluere autumo ſalia eâdem viâ, quâ nebulæ fuerunt provolutæ, vel ſupra eas, Ventorum ad inſtar, qui nebulas Atmoſphæræ ſæpe in contrarias partes, infra ſupraque invicem agitant.

Fig. 7. *Regulum* ſiſtit *Antimonii Stellatum*, in cujus conica ſuperficie viſuntur figuræ Trichomani vel Filici cuidam ſimiles, ſimiles, inquam, non eædem, conferendæ cum nonnullis Diluvianis, quas Tabulæ priores exhibent, præcipuè verò cum figuris glacialibus, in Fig. 1. obviis.

Fig. 8. Et ultima, elegantiſſimum exhibet Dendritam in Lapide fiſſili marmoreo candido, ex Lapicidina Pagi *Solnhof* Comitatus *Pappenheimenſis*, quem in Muſeo proprio aſſervo.

TAB. VIII.

COnſpectui ſeſe ſiſtunt in hac quoque Tabula VIII. Naturæ ludibundæ, calentis, frigentisque effecta.

Præterita Hyems Anni 1708. per totam Europam ultra Hominum memoriam duriſſima ſingulares rigoris ſummi produxit effectus, Lacuum Fluminumque incruſtationes glaciales, Hominum Brutorumque mortes, vaporum conglaciationem in omnibus ædium angulis & parietibus, Aquæ in ipſis Hypocauſtis, Febres multas, præſertim Catarrhales; Pulcherrima paſſim nemora, & Arboreta in orbibus vitreis, de quorum geneſi jam ſuprà aliquid tetigi, quorumve delineatione ſuperſedeo. Singulare tamen Phænomenon, Fig. 1. depictum præterire non potui, quin à Sculptoris ipſius manu chartæ, & proin memoriæ, traderetur, æri nunc inciſum. Orbis eſt vitreus in occidentaliori Muſei mei parte, qui curioſiſſimam hanc exhibuit figuram d. 8. Jan. 1709. *Muſci Terreſtris clavati* C. B. æmulam, ramoſam, clavis ramorum craſſiuſculis erectis, in genicula innumera diſtinctam, foliolis piloſis pulcherrimo ordine, & alternatim veluti ex ſcapi medio prodeuntibus inſignitam, rariſſimi cujusdam in Aere rigentiſſimo motus indicem, de quo aliorum judicia audire malo, quàm immaturum quid è proprio proferre Cerebro. Dignum utique eſt hoc Problema, quod ſubtiliſſimorum Philoſophorum exerceat ingenia. Non unus duntaxat fuit orbis Iconibus his Muſciformibus exornatus, ſed in eadem Feneſtra plures, non tamen alibi in aliis ædibus abs me viſi. Num alii alibi ſimile quid obſervaverint, ſcire deſidero, magis tamen, audire ſolutiones, quæ Rationi Phyſico-Mathematicis principiis imbutæ ſatisfaciant.

Fig. 2. Portiunculam ſiſtit *Argenti* puri, ſui coloris, communicatam à Nob. Dn. *Mylio* Lipſienſi, qui in inſtructiſſima ſua Pinacotheca majus

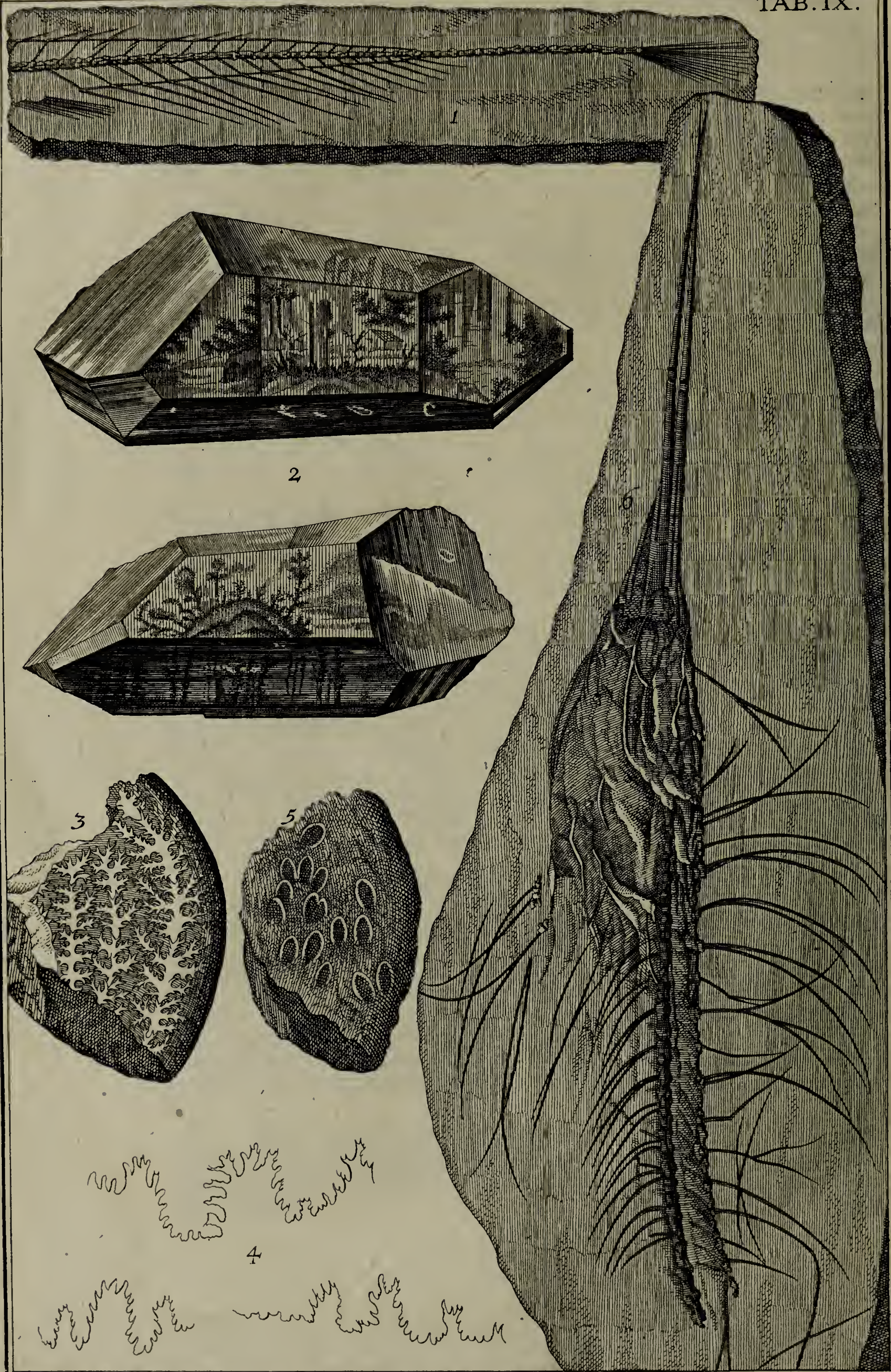
marcæ pondere poſſidet fruſtum, ex Fodinis *Georgiopolitanis Saxoniæ*, Argenti ditiſſimis. Huic Argento ſequentia jungo Synonyma apud Hiſtoriæ Naturalis Scriptores paſſim obvia. *Argentum criſpatum Abrotani fruticem fermè æmulans, densè ſtipatis ramuſculis.* Worm. Muſ. pag. 116. *Argentum purum fruticeſcens egregium undiquaque ramunculis abietinis, vel pennis ſimile.* Ein Stuffe gewachſen Silber durch und durch gleich fichtenen Aeſten oder Federn. Spener Muſ. pag. 134. *Argentum purum virgularum ſpecies præ ſe ferens*, wie Zweiglin oder Reißlin von den Bäumen. Encel. de Re Metall. Lib. I. c. 5. *Argentum quod Natura format in figuras virgularum.* Agric. Nat. Foſſil. Lib. VIII. pag. 334. *Argentum purum fruticeſcens, figurâ Abietis.* Gewachſen Silber in Geſtalt einer Fiechten. Spener. Muſ. l. c. *Argentum purum arboreſcens undiquaque quaſi ramunculis præditum.* Ein Stuffe wie ein Baum gewachſen mit Aeſten / iſt durch-auß gediegen Silber. Id. l. c. *Argentum arboreſcens in figuram Abietis elatum album.* Gewachſen Silber in Geſtalt einer Fichten / ſehr weich. Id. pag. 137. *Argentum ſtatim ſuum in figuram Arbuſti concretum.* Ein Stüflein gediegen Silber auf Bäumlein-Art gewachſen. Id. l. c. *Argentum purum arboreſcens.* Gediegen Haar-Silber auf Fichten-Art gewachſen. Id. p. 138. De hujusmodi productionibus metallicis judico, tranſſudare ab æſtu Terræ, vel igne in Fodinis accenſo, Argentum per poros Saxorum, & hinc aſſumere figuras capillorum, uti *Argentum ſui coloris, purum putum, capillare*, Haar-Silber *nuncupatum*, vel cryſtalliſationes quasdam ſubire, uti præſens fragmentum, conferendum cum *Regulo Antimonii Stellato* ſuprà exhibito in Fig. 7. Tab. VII. Longum nimis foret, & ἀπροσδιόνυσον, varias hîc enumerare figuras, quibus Argentum, aliave Metalla pura ludunt. Reſervabitur hic Labor pro *Pinace Mineralogico*, quem ad imitationem *Pinacis Botanici Bauhiniani* elaborare in animo habeo, ubi ἐκ ζάλης καὶ κλύδωνος aliarum occupationum emerſero.

Fig. 3. Exhibet aliud productum metallicum. Fortiſſimo Igni Arenæ in Retorta commiſi menſe Julio hujus Anni 1709. uncias 54. Venæ *Antimonii* ex *Valle Sexamnina, Schams, Rhætiæ*, quæ præbuêre Spiritus acidi ſulphurei drachmas 3. Grana 23. Antimonii verò in flores nigerrimos ſublimati Unciam unam, cum drachma una ſemis. In fundo remanſit Antimonium ejusdem rurſus cum cruda minera ponderis. Horum Florum delineavi quosdam, qui quidem ſcopo præſenti inſervire videbantur, & egregiè confirmant id, quod ſuprà de generatione *ſalium volatilium* expoſui, & in integra quidem ſerie à ſimpliciſſima fibra ad mage compoſitas ramoſiores, ſpiculis minimis lateralibus, veluti foliolis, ſtipatas.

Fig. 4. Aliud ſubminiſtrat Problema mihi, quod ingenuè fateor, hactenus inſolutum, rigentiſſimæ Hyemis productum. In orbibus vitreis Hypocauſti viſitationi ægrorum pauperum deſtinati, die Geſchau-Stube vocant, die 15. Jan. 1709. Sed & alibi quoque, aliis diebus, innumeras vidi figuras hexagonas regulares, ex nive denſo agmine concreta & conglaciata ortas, diaphanas, ejus magnitudinis, quam figura exhibet, unas aliis ſuperſtratas, quæ memoriæ meæ ſiſtunt rigidiſſimam primam Hyemem, Inundationis Diluvianæ ſubſequam, quâ Cryſtalli hexagonæ in viſceribus Terræ, Montiumve fuerunt, me conjectante, productæ. Non quippe novam, ſed antiquiſſimam eſſe Cryſtallorum, Fluorumvè figuratorum productionem, alibi jam oſtendi.

Fig. 5. Arbuſculam ſiſtit vel Plantam in Lapide fiſſili ex *Mylii Saxon. Subt.* pag. 28. quam huic loco inſerere volui, ut conferrem cum Fig. 1. Dubius autem hæreo, an referri debeat ad Diluvianas Reliquias Plantarum, vel Naturæ ludibria.

Fig. 6.

Nob.^mo et Prud.^mo Casparo Eschero, Reip. Tigurinæ Ducentumviro, Vener. Colleg. Examinatorum Assessori, Amico optimo.

Fig. 6. Lapis est fissilis ex Lapicidina *Oeningensi* Dioecefeos Constantienfis, innumeris Stellulis per totam superficiem insignis, Dendritis affinis. Depicta habet nigricantia puncta minutissima, stellulas majores minoresque, arbusculas minimas, cuncta subtilissimo quasi penicillo expressa, nec à commissuris Lapidum, uti in Dendritis videmus, surgentia, sed mediæ Lapidis Planitiei sparsim impressa; Quæ circumstantia notam dat distinctivam, simulque occasionem cogitandi de alio modo, quo hæ figuræ generatæ fuerint: scilicet per exhalationes salinas, vel vapores aqueos salibus impraegnatos, qui humido absumto coierint in stellulas: vel salium ad instar volatilium, eo ferè modo, quo similes figuras generari videmus à frigore hyberno in orbibus vitreis. Qui Dendritarum Genesin pro conformi agnoscit, is statuere necessum habet non fluidum per totam Lapidis superficiem effusum, sed passim minutarum guttularum formâ ei adhærens, diductis Tabulis in stellulas singulares concretum. Illustrandæ hujus Lapidis genesi apprimè facit Experimentum, quod habui mense Augusto Anni præsentis. Vitrum, in quo quartâ vice sublimavi *Mercurium dulcem*, calens extraxi ex Arena fervidâ, & mox fundo parietibusque infra Mercurium adnatas vidi stellulas plures ab invicem distinctas, similes prorsus figuris stellæformibus in Lapide nostro conspicuis, rursumque disparentes admoto igne; ut ita oculis ipsis intueri fuerit datum concretionem particularum volatilium Mercurialium, earundemque dispersionem. Ad hunc Lapidem referendum puto *Rhoditem*, non quidem illum *Plinii* Hist. Nat. Lib. 37. cap. 11. à Rosæ similitudine in colore ita dictum, sed alium, quem multis insignem Rosis non equidem vidit ipse, sed ex aliorum relatione descripsit *Gessner. de Fig. Lap.* pag. 123. *Rhoditam* verum, qui Rosas Stellarum loco (nam inter Astroitas eum recenset) exhibet *Velsch. Hecat. I.* Obs. 44. Hunc, quem ante exposui, generationis modum participant figuræ Dendritarum similes, obviæ passim in superficie *ossium fossilium*, *Unicornu fossilis*, *Marmorum*, *Achatum*, *Cornuum Ammonis*, alibique stellarum formâ.

TAB. IX.

CAput & caudam Tabulæ IX. constituunt Pisces, caput quidem Fig. 1. delineat *cauda Anguillæ* Diluvianæ in Lapide fissili nigro *Glaronensi*, jungenda & conferenda tum cum Anguillæ vivo originali, cui examussim congruit, tum verò cum corpore Anguillæ Diluvianæ medio, reperiundo in Tab. II. ad pag. 10. *Pisc. Querel. & Vindic.*

Fig. 2. *Dendrites* est *Crystallinus*, Lapis diaphanus hexagonus, in cujus sinu conspicitur, præter maculas inordinatas, arbuscularum flavescentium & nigrovirescentium series. Rarissimum Naturæ in Alpibus Helveticis summis ludentis productum: quod vel propterea sisto, ut novus pateat generationis Dendritarum, seu figurarum arboriformium modus. Crystallorum materiam olim fuisse fluidam aliunde certum est: certum quoque, immistam persæpe fluidæ huic in solidam crystallum concrescenti materiæ varias particulas heterogeneas, fluida alia viridia, nigra, rubra, flava, alitervè colorata, quæ nunc Graminis, Musci, Straminis, Acuum, figuras mentiuntur: Alibi testatum hoc reddo ex variis Observationibus, speciatim verò in *Descriptione Itineris alpini* 1705. Idiomate vernaculo edito Tiguri in Tomo III. *Schweizerisch. Natur-Geschicht.* Linguâ verò Latinâ ad *Illustrem Societatem*

Regiam Anglicam miſſo. Huic Cryſtallo, quæ duplici facie ſeſe nobis ſiſtit, accidit, ut dum ſeſe diſponeret præcipitata & formata in Lapidem, ex ſuperiori Tabulato cavi fornicati defluxerit materia fluida heterogenea, quæ ſeſe in poros cryſtalli inſinuavit, & inter plures nullius ordinis maculas efformaverit ſpeciem hanc Dendritæ, ita nempe ut materia gravior primò deflua dederit Truncos, levior pòſt ſecuta ramos, eo ferè modo, quo Lacrymæ vitreæ Belgicæ ex gutta vitri fluida in frigidam conjecta longam caudam poſt caput trahunt, imò eo modo, quo argilla Aquæ, mixta in Liquamen, poſt obliquè ad decantationem locata circumcirca vaſis internos parietes arbuſculas format, ob partes aqueas per medias terreas, quæ parietibus adhæſerunt, defluas.

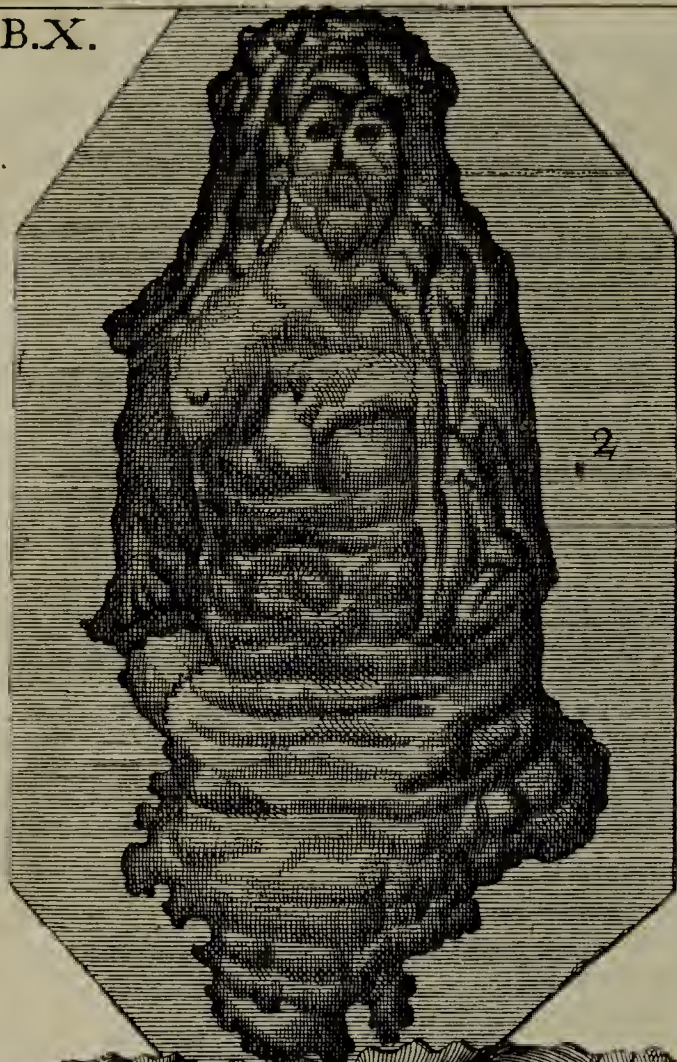
Fig. 3. Exhibet foliaceas Carduo ſimiles impreſſiones, quibus exornantur perplura, omnis magnitudinis, *Ammonis Cornua*, quorum in his noſtris Regionibus largus eſt proventus. Ita hæc ornamenta illudunt imperitorum oculis, ut pro foliis Cardui reverà ſpiris Cornuum impreſſis facilè aſpectent, & in comparationem adducere poſſint Ova Paſchalia, quibus circumducta folia Graminis, Petroſelini, aliusvè Plantæ figuras perbellè imprimunt. Aſt enim verò probè attendenti, & ſtructuram horum Lapidum figuratorum examinanti patebit, eſſe nihil aliud, quàm lineamenta extrema articulorum, quibus Cornua Ammonis per totam ſuam circumvolutionem diſtinguuntur, ut occaſionem inde ſumſerit *Wormius Muſ.* p. 86. articulationes haſce conferendi cum *vertebris ſpinæ ſerpentis* aut Anguillæ, & hoc genus Cornuum Ammonis nuncupandi *Lapidem ſceleton ſerpentis referentem*: ipſa autem hæc lineamenta foliacea eleganter ita deſcribit: *ſuperficies* Lapidis *exterior à Natura crebris depicta eſt ramuſculis quaſi & linearum ductibus folia Arborum quodammodo referentibus, qui ex articulationum anfractibus ortum trahunt.* Et *Liſterus de Cochlit. Angl.* ſub Tit. 2. & 5. harum figurarum meminit quoque his verbis. *Maximè in fractis* (*Cornubus* Ammonis) *articulos quosdam obſervare licet: & in nonnullis iidem ipſi etiam extrinſecus apparent: Scil. quodam opere foliaceo* (*foliaceâ picturâ*) *ſingulos articulos diſtinguente.* En rurſus novam, quâ figuræ Plantis ſimiles in Lapidibus formari queant, rationem!

Fig. 4. Eadem exhibet foliacea ornamenta ex *Liſtero.*

Fig. 5. Aliud ſiſtit Cornu Ammonis fragmentum, & in eo ornamenta foliacea ita impreſſa, ut exprimant ferè folia trina ſuperna figuram Lilii Gallici.

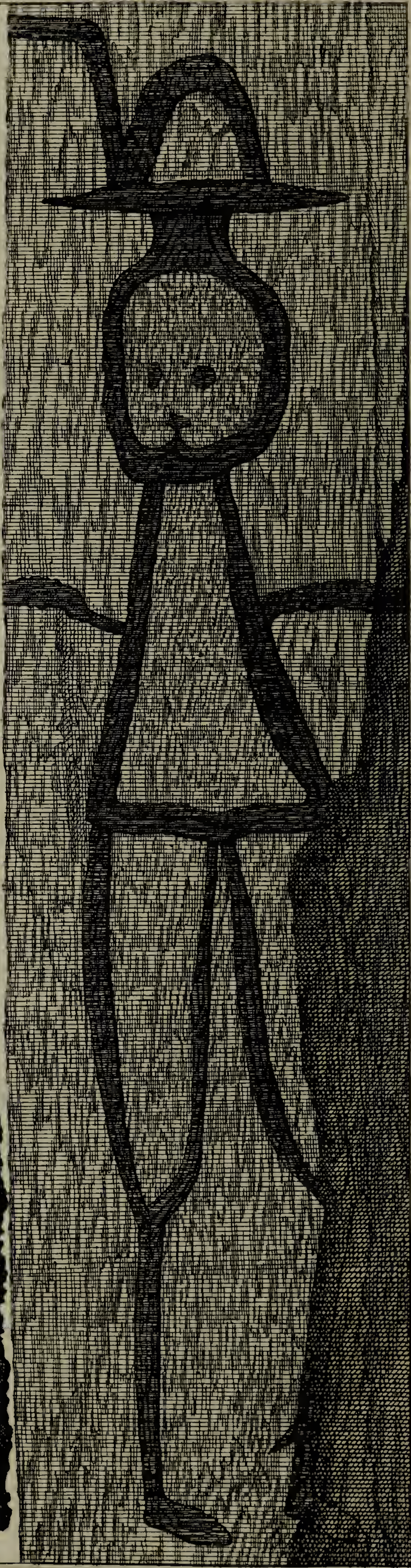
Fig. 6. Alium repræſentat *Piſcem* in Lapide fiſſili *Glaronenſi*: in quo memorabiles cumprimis ſunt *antennæ* ſeu *cirri* prælongi ex capitis anteriore parte protenſi. Dubium tamen adhuc eſt, ad quamnam Piſcis hic foſſilis pertineat viventium Familiam; Taliſmodi enim cirros habent, ex *Anguilliformium* Proſapia. I. *Silurus* Rondeletii, Geſſneri, qui & *Glanis* Salviani, & Aldrovandi Lib. V. cap. 5. Willougbii Piſc. p. 128. II. *Bagre* Piſcis Braſilienſis barbati & aculeati variæ Species, quas ex *Marggravio* deſcribit *Willougbii* pag. 139. Ex Piſcium corpore contractiore, vel ſaltem non admodùm lubrico, qui Pinnis ventralibus carent, Genere poſſet huc quoque trahi cum roſtro ſuo *Guebucu* Braſilienſibus Marggrav. *Xiphiæ affinis*, *Willougb.* p. 163. Proximè tamen & quoad figuram, & locum natalem accedit *Silurus*, qui Lacuum quoque Helveticorum, & Bodamici, Moratenſis, eſt incola, in profundo eorum degens ut proin, ſi *Silurus* hic *foſſilis* ante Diluvium Lacus proximioris Bodamici fuit hoſpes, centenos aliquot pedes in altum ſublatus, & ad

TAB.X.

Nob.mo et Prud.mo Salomoni Hirzelio, Reip. Tigurinæ Ducentumviro, Venerab. Collegii Examinatorum Assessori, Amico optimo. Huber, del. et sculp.

ad Glaronenſem Lapicidinam delatus inſigne ſit horrendæ revolutionis argumentum ſanè rariſſimum, quoniam & ipſi hi Piſces ſunt perrari. In cirris hiſce memoranda inprimis eſt decuſſatio versùs extremitates, quæ illorum flexibilitatem arguit, & roſtra aliorum Piſcium licet acuum inſtar protenſa, ſed rigida, ab analogia excludit.

TAB. X.

IN Tabula hac X. & ultimâ, ὡς ἐν σκηνογραφίᾳ ſiſtitur quadruplex figurationis naturalis facies. Ad hanc in modo, ordine, Tempore, & Efficiente varietatem qui attendit, de obviis rerum formis judicare diſcet.

Fig. 1. Monſtrum ſiſtit ex Natura & Arte formatum, virunculum pedalem cum omnibus ſuis membris rudi Ruſticano penicillo depictum in Ligno Fagino, quem ex dono Rev. Dn. *Hannhardi*, Vitodurani, V. D. M. *Kurzdorffenſis* in *Turgoja*, procurante Cl. D. D. *Huldrico Hegnero*, Vitodurano Medico, poſſideo. Quæ mea de hoc Pygmæo mens, patebit ex ſequentibus Literis, quas ad Clariſſ. νῦν ἐν ἁγίοις *Dn. Matthiam Henricum Schachtium*, Rectorem Scholæ *Cartemündenſis* in *Fionia* die 16. Nov. 1699. perſcripſi, occaſione Tractatus à laudato Viro promiſſi *de Figuris Hominum in Vegetabilibus.* Eſt prope *Frauenfeldam*, *Turgojæ* oppidum, ſylva, è qua ad uſus domeſticos deducta & diſſecta Fagus in centro ferè Trunci, duos vix à medulla media digitos, exhibet hunc virunculum. Hoc an Naturæ genimen ſit, an Artis productum, mecum penſitabunt omnes, quibus Naturæ vis & luſus ex tot Animantium monſtroſorum, Lapidum Figuratorum, atque Plantarum prodigioſarum productionibus eſt perſpecta, quibusve Artificum nihil non defraudantium technæ non minùs ſunt ſuſpectæ. Indaganti mihi cauſam mirandi hujus effectus hæ ſubnatæ ſunt cogitationes, quæ Ruſticis faciliùs in mentem venirent, quàm iis, qui diu noctuque ſedent inter Libraria organa. Conſuetum eſt agreſti proli, nominis ſui famam, & decus, cum figuris variis inſcribere Corticibus Arborum, lævioribus præſertim, ut ſunt Fagorum. Ponamus nunc virunculi hujus, non metallici, ſed lignei, imaginem cortici hujus Fagi inciſam fuiſſe, id quod ſæpe fit, dum annum ageret quartum vel quintum, & inciſuras quidem ultra corticem ad peripheriam Ligni ipſius penetraſſe, inde autem, quantum ex craſſitie Arboris conjectare licet, effluxiſſe ſex vel plura Annorum Luſtra; quid, quæſo, facilius eſt, quàm ſtatuere, quòd in hac quinti Anni circumferentia remanſerint inciſuræ ſatis latæ atque profundæ, quæ novâ ſucci nutritii acceſſione obliterari non potuerit, veſtigia, ambientibus interim hanc pictam ſuperficiem tot ligni novis circulis, quot vixit poſteà Annos ipſa Arbor, ſicque imaginem hanc longè poſt ſe relinquentibus, *veluti Utero clauſum abortum?* Plauſibilius reddit ratiocinium, quòd inciſura fuerit haud dubiè tam profunda, ut plurimi ductus ſucciferi fuerint diſciſſi, ac nutrimentum, quod in interſtitium illud effluxit, non ita potuerit aſſimilari, ut fibræ ſuccreviſſent ligneæ tales, quales videmus in reliquis Arboris haud vulneratæ partibus, ſicuti videmus nunquam ita oſſa fracta coaleſcere, quin callus per totam circumferatur ætatem, ejusque veſtigia ſeſe conſpectui dent, non dicam periti Anatomici, ſed vel è vulgo rudis. Addit rationibus allatis pondus, quòd ex relatione Donatoris in eodem Fagi Trunco diſſecto hinc inde viſæ fuerint characterum etiam inciſorum relicta veſtigia. *Imò verò extra omnem dubitationem ponunt ratiocinium*

hocce pressarum extrorsum, à succo nutritio extravasato, fibrarum quæ, succreverunt, vestigia in ipsis Ligni solidi (cariosum enim & veluti gangræna denigratum est, quod imaginem ipsam virunculi exprimit) fibris incisuræ respondentibus conspicua. Judicet Lector benevolus, an hæc, quæ ad Clariss. *Schachtium* scripsi, non potiora sint cogitatis Clar. Dn. *Joh. Christophori Gottwaldii*, quæ *crucifixum in medio* pariter *Fagi Arboris Trunco depictum* attribuunt *Naturæ simplici impetui pro diversa materiæ passivæ locique constitutione operanti*, vel *Morbo* cuipiam *Arboris tabifico, quo despumatæ succorum fermentantium fæces per substantiam se diffundant, & diversos occupent angulos, variasque adeò causentur picturas. Miscell. Nat. Cur. Dec.* III. *Ann.* IX. & X. *Obs.* 158. Ita opinor nemini posthac figent crucem *Crux in* medio Ligno Augustæ Vindelicorum reperta, cujus meminit *Erasm. Francisc. Sinef. Lustgart.* pag. 155. *Crux cum initiali Litera* H. *in Fago Misc. Cur. Dec.* III. *Ann.* V. *Observ.* 29. *Crux in Ligno Fagino* è Præfecturâ *Schenckenbergensi* illata Bibliothecæ *Bernensi. Verba Danica Literis Latinis expressa in Fagino Ligno reperta. Misc. Cur. Dec.* I. *Ann.* VI. & VII. *Obs.* 4. *Fur è Patibulo pendens in Fago depictus Misc. Cur. Dec.* II. *Ann.* VII. *Obs.* 239.

Fig. 2. Exhibetur insignis Naturæ, ut vulgò vocare solent causarum merè naturalium, ex certo Mechanismi principio aliud quid, quod aliam originem agnoscit, effigiantium productum: Virunculus in Ligno nodoso ac tortuoso conspicuus, cui obscurior macularum color faciei, capillitii naturalis vel artificialis, pectoris, Mammæ dextræ, & totius fere Trunci medii superioris formam quandam concessit, quam nec artifex quispiam ut in præcedente figura, dedit, nec Natura ipsa, si cum Scholasticis eam introducere licet, intendit, nec seminale quidpiam ab Homine deciduum effigiavit, sed imaginatio potius nostra, ut in Dendritis Arbores, in Achatibus novem cum Apolline Musas, & mille variantes picturas, sibi repræsentat. Nil quidem hìc conspicitur, quod non Legibus Motus sit congruum, nil tamen, quod humanam sapiat, vel etiam Satyrorum sylvestrium, indolem, nil, quod tam nobilis progeniei originem; verbo, productum est fœcundæ admodùm nostræ Phantasiæ, nos ipsos jucundo quodam errore nobis ipsis sistentis. Ita vidit perversa mea Imaginatio in Lignis Juglandium & Pyrorum Capita, Moniales, Monachos, & quid non? quibus Conclavium parietes, & Capsarum valvæ superbiunt. In eadem cum his Lignorum maculosis figuris Classe locari merentur *Stalactitæ* seu Stiriæ lapideæ in Cryptis subterraneis passim obviæ, quæ referunt Homines, crura, brachia, organi Pneumatici fistulas, & quicquid fœcunda Phantasia nostra parere apta nata est.

Quodque fidem superat, Stillantes Marmora guttas
Efficere, & veris reddere Imaginibus.
Jurares Sipylo Nioben spectator ademtam
Uxoris statuamque hìc superesse Lotho!
Phinea quis dubitet, Cephalique in Marmore Cervi,
Ulterius siquis progrediare, Canem?
Persea Gorgonios nempe hìc posuisse Colubros
Credibile est, imisque occubuisse locis.
Inde rigor Steropum, ferri qui pondera mulcent,
Infuscantque tuas, Buda, frequenter Aquas.

Uti

Uti *Antri Baumanniani* miranda deſcribit *Joh. Ludovicus Fürerus* in *Joh. Georg. Behrens Hercyn. Curioſ.* cap. 1. Non ſanè ſanctiori loco ponenda autumo à Sanctis Helvetiæ Proto-Martyribus, *Felice & Regula*, à Legione Thebæa profugis, impreſſa digitorum, quæ Glaronæ viſuntur in Petra eminenti, *Burg* dicta, cava, quæ reverà aliud nihil ſunt, quàm ſtalactitarum, nubem pro Junone Sancticolis offerentium, ludibria. Et quis enumeraret hujus farinæ figuras alias, quæ ſuperſtitioni Gentilium multiplicem dedêre anſam? Tot ſanè ſunt, quot μύρμακες ἀνήριθμοι καὶ ἄμετροι. Dabitur alibi forſan materiam hanc fuſiùs tractandi occaſio.

Fig. 3. Siſtit Diluvianæ Inundationis μνημόσυνον, *Oſmundæ* quandam ſpeciem, haud ita pridem ex Angliæ Carbonariis Muſeo meo illatam munificentia amicisſimi mei *Woodwardi.* Folium unicum hujus Plantæ ſiſtit *Phyllitidis mineralis* nomine *Luidius Lithoph. Britt.* n. 190. *Tab.* 5. Adnumerandam autem eſſe Figuram hanc Vegetabilium Regno indicat non ſuperficialis quædam ſimilitudo, ſed integra in caulibus, foliis, fibris etiam minimis convenientia, ipſa ſæpe, quæ in hoc ipſo ſaxo ſeſe obtulit, foliorum ſuperſtes, & raſilis, textura.

Figura tandem 4. Plantarum poſt Diluvium impreſſarum ſpecimen ſiſtit in *Tofo foliis Arborum, Fruticum, & Herbarum*, ſæpe etiam *Cochleis* terreſtribus *prægnante*, pasſim in Helvetia, & alibi extra eam obvio, productis Poſtdiluvianis, imò etiam recentisſimis accenſendo. Ecquem enim latet, Tofos ex Aquâ Tofaceâ, petrificante, id eſt, partibus terreis imprægnatâ pronaſci, & ad ipſum ſenſum accreſcere? Tofis vel Tartaro Thermali imprimi rerum ſtudio injectarum figuras? Accedit notabilis hæc Circumſtantia, quòd ea ſemper folia Quercus, Fagi, Alni, Salicis, Aceris, Oſtryæ, Vitis Tofis impreſſa reperiantur, quarum Arbores ſupraſtantes, vel proximæ fuere parentes; imò, quod adhuc magis pro novitate, & Vegetabili Regno pugnat, in mediis Tofis ſæpe reperiri folia ipſa, tanquam Archetypum Ectypo, ſive veſtigio ipſi, adhuc immanentia, unà cum pediculis, licet plerunque teneriora multò, & vel in totum, vel ex parte corroſa, in pulverem mox collapſura. Qui Synonymorum eſt amator, huc referre poterit *Tofum candidum Miſenum, in quo folia Quercus & Alni ſunt impreſſa:* Kentm. Foſſ. 38. *Tofum, cui figura frondium Arborum à Natura impreſſa.* Wagner Hiſt. Nat. Helvet. 323. *Pietra Tartara Figurata di foglie e Rami di Rovo.* Imper. Hiſt. Nat. 585.

Nunc Tabularum quidem finis, nondum verò Tractationis ipſius, nondum Herbatio abſoluta; ſuperſunt Plantæ, harumque umbræ, pictæve imagines, integræ arbores, Trunci, rami, fructus, Ligna, folia, ſemina, inde à Diluvio relicta: Plantæ aliis quoque Scriptoribus memoratæ, in Lapidibus obviæ, quas nullo quidem memorabo ordine, quemadmodum in Herboriſatione nunc Arborem offendis, nunc Fruticem, hìc Gramen, ibi Hieracium. Sic demùm ſatisfeciſſe puto Titulo, quem Libro præfixi, *Herbarii Diluviani*, cui inſunt, ut hactenus vidimus, Herbæ veræ, quæ ante Diluvium extitere, *Antediluvianæ* jure dicendæ; porrò *Diluvianæ* in ipſo Diluvio, vel occaſione ejus, eo tempore, quo Strata fuere formata, & conſolidata, effigiatæ, quò veniunt Dendrites, eisque affines: tandem *Poſtdiluvianæ*, poſt Inundationem illam fatalem Lapidibus impreſſæ, inque iis ſepultæ, quò referenda ſunt folia Tofis impreſſa.

Cissites poterit vocari, à κισσὸς hedera, Dendrites ille *Musei Wormiani*, pag. 45. Per cujus Truncum *hedera* serpit, distinguendus tamen à *Cissite* vel potiùs *Cyssite* Plinij *Hist. Nat.* L. 37. c. 10. qui *Aetitæ* Lapidi propiùs accedit. Ita enim Sonat Textus: *Cissites circa Copton nascitur, candida, & videtur intus habere partum, qui sentiatur etiam strepitu*, conferendus potiùs cum *Cissite*, quem eodem Capite ita describit Plinius. *Cissites in candido collucet Ederæ foliis, quæ totam tenent: Narcissites venis etiam Ederæ distincta*: Ubi *Narcissiten* cum *Cissite* confundere videtur Historicus, id quod etiam observavit *Gessnerus Fig. Lapid.* pag. 121. 122. *Cissites* obtentu haud difficilis ei, qui prope Aquas petrificantes habitat, & commodo loco, ubi Aqua incrustationes suas applicare potest, Hederam plantat. Talismodi Cissiten, *Hederam* in *Tofo Rorbacensi* conspicuam habuit quondam profundæ & copiosæ Literaturæ vir Dn. *Gotthardus Heideggerus*, ex Pastore Rorbacensi vocatus Inspector Alumnorum Tigurinorum. Nondum tamen Cissitæ Pliniani Titulum hic meretur, hic enim videtur Achates, aliavè Gemma, vel Marmor Hederæ foliis distinctum, non rudis Tofus.

Memorantur *Plinio* l. c. *Achates similes limitum* (leg. al. palmitum) *floribus, quos in Thracia, & circa Oetam, & in Parnasso, & in Lesbo ac Messene, & Rhodo* reperire scribit. Pertinent hi ad Naturæ lusus, uti quoque *Narcissi, Hyacinthi, Tulipæ, Pœoniæ, Gelsaminæ flores* in *Jaspidum* generibus mira arte effigiati, quos memorat *Kircher. Mund. Subt.* Lib. 8. p. 28.

Salicis folium in Lapide fissili *Oeningensi* conspicuum, Diluvianum delineari jussi in Tab. IV. & in Pisc. *Querel. & Vindic. Salicis* folia Postdiluviana, his nostris temporibus, vel ante pauca Secula sepulta in *Tofo* vidi non semel *Stallikonæ*, qui Ditionis Tigurinæ est Pagus, ad *Albii* montis radices situs, ubi integer tractus montosus est *Tofis foliosis* prægnans; Merentur hi Lapides *Iteitarum* vel *Salicitarum* Titulum, non verò Saxa illa in Helvetia passim reperiunda, quæ in externa superficie & ubicunque franguntur, *Salicis* folia, imò & *Leguminum*, *Seminum* figuras affabrè exprimunt, vel potiùs mentiuntur. Historiam Lapidis hujus integram heic inserere incongruum judico. Ampla satis descriptio extat in *Specim. Lithograph. Helvet.* pag. 30. sub Titulo: *Lentes lapideæ striatæ, utrinque convexæ, vitreis figurâ similes in massa lapideâ vario sub Schemate conspicuæ*, nec non in *Misc. Cur.* cit. pag. 63. item in ὀρεσιφ. *Helv.* seu *Itin. alpin.* Ann. 1702. pag. 4. Edit. Londin.

Quæ porrò enumerandæ veniunt Plantæ Lapidibus impressæ, quas *Lithophyta* vocat *Luidius*, vocabulum hoc in alium torquens sensum, quàm quo vulgò apud Botanicos accipitur; *Tournefortius*, unus ex præcipuis seculi hujus Botanicis *Lithophyton* vocat *Plantæ genus substantiæ veluti corneæ, & Lapidem inter ac Lignum mediæ, cui plerumque adhærescit cortex vel fibris contextus, vel Tartari æmulus. Instit. Rei Herbar.* pag. 573. differentissimo sanè sensu, ut ex specierum enumeratione patet) eæ sunt vel malè denominatæ, scilicet non cum analogis Plantis benè collatæ, quæ collatio Botanicorum est, in Historia Plantarum benè versatorum; vel denominatæ duntaxat, non verò Sculptori ad delineandum traditæ: vel malè sculptæ: vel aliis defectibus laborantes, ut ad supra recensitas certò reduci nequeant; dignæ nihilominùs recensione, vel ut ab aliis ad sua Synonyma referantur:

Epiphyllosperma mineralis Scutellata, Phyllitidis folio quatuor ad minimum nervis insignito. Luid. Lithoph. Britt. n. 180.

Filix

Filix fœmina mineralis. Luid. n. 181. cui aſſocio *Lapidis ſciſſili ferè ſimilis 5. fruſta filicem* (lege *Filicem*) *exhibentia.* Fünf Stück Stein dem Schiefer in etwas ähnlich/ worinnen Fahrnkraut zuſehen. Spener. Muſ. pag. 92.

Polypodium minus minerale, pinnulis denſius diſpoſitis. Luid. n. 182.

Polypodium minerale Lonchitidi majori accedens. Luid. n. 183.

Foliorum quorundam mineralium pediculi compreſſi. Luid. n. 185.

Lithopteris leptophyllos, ſive Filix mineralis longioribus & anguſtis foliis. Luid. num. 193.

Lithosmunda minor Buxifolia. Luid. n. 196.

Lithotrichomanes vulgari ſimile, pinnularum ordine alio ſurſum, alio deorſum ſpectantibus. Luid. n. 198.

Lithophyton ſinuatum facie arundineâ, ſive Striatula Carbonaria. Id. n. 199. *Lithophyton atronitenti facie politiſſimum* Coruſcatula *dictum.* Id. n. 203.

An *Caulis cujusdam Plantæ mineralis*? Id. n. 200.

Lithophyllon gelaſinis quibusdam ſalebroſum, Malleatula *dictum.* Id. n. 204. *Malleatula minor ſive ſquamoſa.* Id. n. 205.

Quinquefolii, Trifolii & *Fragariæ* folia Lapidibus impreſſa. Raj. de Mund. Orb. Mutat. & Interit. Edit. German. pag. 143.

Planta incognita in Minera Ferri. Wolfart Val. Hanov. §. 10. Fig. 6. videtur *Muſci* Species, vel referenda ad Fig. 5. Tab. VIII.

Onobrychis minor Viciæ foliis. C. B. Luid. p. 108.

Folia Aſtragalina, Fraxinea. Id. l. c.

Jaceæ cujusdam aut Centaurei majoris capitulum. Id. l. c.

Conferva Plinii. Id. l. c.

Saxifraga graminea puſilla parvo flore tetrapetalo. Raij Synopſ. Meth. Id. l. c.

Chryſanthemi neſcio cujus flos petalis bifidis. Id. pag. 109.

Abjetis cujusdam ramuli cortex. Id. l. c.

Arundinis vallatoriæ Radix. Id. l. c.

Lapis fiſſilis cinereus cupro dives, in quo ſpicæ *Frumenti. Myl. Saxon. Subt.* pag. 16. Fig. 4. ad pag. 8.

Capilli veneris in fiſſili Lapide Manebacenſi. Id. p. 30. Fig. 2. ad p. 19.

Buxus. Id. Fig. 10. l. c.

Securidaca major. Id. Fig. 11. conferenda cum *Filice mare* Ejusd. pag. 39. Fig. 2. ad pag. 26.

Filix fœmina minor. Id. Fig. 3. l. c.

Absinthio Romano ſimilis. Id. Fig. 4.

Sophia Chirurgorum. Id. Fig. 6. pag. 40.

Serpillum. Id. Fig. 7. l. c.

Thymus ſeu Serpillum hortenſe. Id. l. c.

Herbario noſtro *Diluviano* inſeri merentur *Ligna* quoque *Subterranea*, *foſſilia*, quo nomine non intelligo Arborum radices, Truncosvè imos ex reſectione in Terra ſuperſtites, non Mineralia Ligni formam mentientia, ut ſunt *Marmora Salisburgenſia*, aliavè venarum & colore & figura Ligna æmulantia, *Venas* quasdam *Ferri* pariter quoad externam ſpeciem Ligniformes, quales in *Monte Pinifero* Germaniæ aliquando offendi, non *Carbones Foſſiles*, qui ex Bitumine ſunt concreti; non *Saxa* Ligni formam aliqualem oſtentantia, quæ paſſim in Curioſorum Muſeis pro *Lignis petrefactis*, ſive *Lithoxylis* reponuntur; ſed vera Ligna, licet non ſemper inflammabilia, & pro varietate locorum *Pyritæ* particulis, vel *arenulis*, vel *creta*, aliâve materiâ in poris ſuis repleta, *Ligna* veros Ligni characteres ſecum ferentia, ut componantur 1. Ex *fibris ligneis fiſtuloſis, in faſciculos coagmentatis, & in retiformes plexus contextis.* 2. Ex *Utriculis earundem maculas & ſpatia replentibus.* 3. *Vaſis ſuccum ſpecificum deferentibus.* 4. *Peculiari inſuper Vaſis genere aeri derivando deſtinato, & Animalium Tracheæ ac Pulmonibus reſpondenti:* tecto inſuper ſuo *Cortice*, qui rurſum iisdem ferè, quibus Lignum, partibus conſtat, de quibus *Raj. Hiſt. Plant.* L. 1. cap. 4, p. 6. & fuſiùs Anatomici illi inſignes Lyncei, *Marcellus Malpighius* & *Nehemias Grew.* Adde jacentes ſub Terra *Truncos*, *ramos*, *folia*, *Fructus*, licet rariſſimè omnia ſimul in eodem loco adſint. De hoc Ligno foſſili, quod paſſim in Europa univerſa, præſertim in *Terra uliginoſa*, paluſtri, jacet ſepultum, aliis ſuas linquo Hypotheſes, quæ Lignorum hanc geneſin ac depoſitionem adſcribunt vel Idolo illi παντοκράτωρ, ſi Dij velint, quem *Archæi* nomine vulgò inſigniunt, vel *Hominibus* ipſis illa ſepelientibus, vel *Inundationibus* Poſtdiluvianis, vel *Ventis*, vel *Terræmotibus*, quibus refutandis pretioſum nimis mihi videretur Tempus, quàm ut impendi debeat. Jacebunt errores, ubi firmo ſtabit talo erecta Veritas, *Diluvij* fundata ruinis. Ego quippe impræſentiarum oſtendere allaborabo, non aliunde derivandam eſſe Lignorum horum ſubterraneorum originem, quàm à fatali illâ Diluviali ſtrage, præeunte Clariſſ. *Dn. Woodwardo*, qui Commentarii loco, quod ſpero, habebit haſce Meditationes in aureolum ſuum *Geographiæ Phyſicæ* Latio à me donatum Tractatum, ſpeciatim verò in pag. 97. Ubi *ex obſervationibus factis in ipſis locis Arborum ſubterranearum natalibus, circa earum Ligna, ſitum, quem obtinent in Terra, aliisque circumſtantiis demonſtraturum ſe* promittit, *quòd ibi depoſita fuerint in ipſo Diluvio, & inde ab illo tempore hîc jacuerint.* *Ligna* quæ, non dicam inflammabilitatem, colorem, figuram externam, accidentia aliis quoque corporibus Naturalibus communia, ſed ſtructuram internam Ligni habent pro *Vegetabilibus* omninò habenda; uti corpora, quæ quoad partium internarum ſtructuram Animalia referunt, pro *Animalibus*; Nemini videbitur dubia hæc Regula generalis, qui Anatomiam Vegetabilium & Animalium juxta mentem & ob-

& obſervationes Modernorum intelligit, non fortuiti caſus, ſed Divinæ originis ſtructuram attento adſpicit oculo, & ſpeciatim quidem in ſeminibus, Fructibus, ovulis ipſis delineatas jam, licet nondum evolutas partes nobiscum miratur. Ubicunque igitur *Folia*, *Ligna*, *Fructus*, *Semina*, *Piſces*, *Inſecta*, *Oſſa*, *Conchas*, *Cochleas*, *Cruſtacea* vera realia offendis, ibi originem ſtatim ex ovo Regni Vegetabilis vel Animalis ſimul agnoſces; imò nec originem duntaxat, ſed quoque paulatinum incrementum ad eum usque ſtatum, in quo reperiuntur. Qui aliter ſentit, Regna nefario modo commiſcet, & ordinem ipſum Naturæ vel ſubvertit, vel non intelligit, certiſſimum licet in tanta obſervationum luce. Ut tandem quæſtio reſtringatur ad modum, tempusvè, quo Arbores ſubterraneæ in hæc, ubi reperiuntur, loca, fuerint delatæ? De *ſitu* Arborum ſubterranearum Belgicarum ſpeciali obſervat *Schookius de Turffis* pag. 90. *Omnes Arbores plerumque unam plagam reſpicere mundi, namque radices inter Meridiem & occaſum, Truncos verò inter ortum atque ſeptentrionem porrigi.* Cui Phænomeno non ſanè frivola hæc quadrat ratio, quam ſubjungit, *quòd Natura ibi, ubi tum radices, tum Trunci poſiti videntur, aptior ſit, quàm alibi ad vim progenerandi prodendam.* Inundationis alicujus fatalis directio hæc Lignorum & parallelismus eſt indicium; ſitum, quem memorat *Schoockius* ſpecialem obſervamus nos quoque in *Helvetia*, licet hæc Regula non ſit ſine exceptione, ſæpeque ſine ordine jaceant depoſita Ligna. In Fluctibus Diluvianis certam fuiſſe directionem, ſpeciatim poſt ſtratorum fracturam, & demerſionem, ex multifariis Experimentis undecumque collatis tandem eruendam, colligere licet ex variis Helveticæ Naturalis Hiſtoriæ Phænomenis. Unicum nunc memoraſſe ſufficiat. *Lacus* Helvetiæ præcipui *Bodamicus*, *Gryphæus*, *Papiconenſis*, *Tigurinus*, IV. *Civitatum Sylveſtrium*, *Thunenſis*, *Genevenſis* portio, *Brientianus* paralleli invicem ſunt in directione à SO. ad NO. circiter, & ſic quoque Valles, perquas fluunt, montosáque Juga, ripas claudentia, vallesque formantia. Porrò in ſitu adnotanda venit profunditas. In Turffifodinis noſtratibus reperiuntur Ligna ad 10. 12. 16. pedum profunditatem. *In fundis nonnullis prope Urbem* Brugenſem, *dum ad 10. vel 20. ulnas foditur, integræ ſylvæ reperiuntur, arborumque folia & Trunci tam exactè adhuc comparent, ut ſpecies Arborum dignoſci, & foliorum etiam ſeries, ſingulis Annis delapſa, diſtingui optimè poſſit. Boet. de Boot. de Gem. Lib.* II. cap. 158. *In profunditate pedum* 39. Fontium Mutinenſium *Stratum paluſtre duorum circiter pedum apparet* 1. *ex Juncis, Plantarum foliis ac ramis congeſtum:* & huic ſimile aliud *infra* 52. *pedum profunditatem* memorat Celeberr. *Bernhard. Ramazzinus de Font. Mutinenſ. admir. ſcaturig.* pag. 20. Binas en obſervationes, unam ad *Helvetiæ* occaſum, alteram ad ortum factas, quæ profundiori quidem ſitu, quàm Helvetia ipſa, Ligna depoſita oſtendunt; nec mirum, devolutos utrinque ex ſummis Alpium Helveticarum ſtratis fractis Arborum Truncos, aliaque Vegetabilia à majori Terræ mole fuiſſe obruta, quàm verò in noſtris Regionibus alpinis, ubi ſæpè vix unius, duorumvè pedum profunditatem habent ceſpites bituminoſi Turffa dicti. Neque in Vallibus Helveticis duntaxat reperias materiam hanc Vegetabilium fermentatione putredinoſâ corruptorum, pluriumvè conſervatorum, quæ *Turffæ nomine* vulgò venit, ſed quoque in Paſcuis alpinis, in ſummis Alpium, ubi nullæ amplius Arbores creſcunt, cacuminibus, ut alibi pluribus teſtatum reddam. Pergo cum chariſſimo *Woodwardo*, *quòd ingens effodiatur horum Lignorum* (ſubterraneorum) *& in magnis quidem fragminibus, numerus è Terra quarundam Inſularum, ubi nullæ Arbores creſcunt, nec plantari poſſunt, propter ferociam Ventorum, ac tantam Tempeſtatum auſteritatem, quæ non patitur, ut ulla Vegetabilia ultra Fruticum altitudinem aſſurgant, niſi vallis aut aliis id genus munimentis ab injuriis externis defendantur, uti in Hortis Inſulanis paſſim videre licet.* Speciatim adnotari meretur

Lignum piceum & abiegnum in Anglia ſubterraneum, non ſupraterraneum. Teſtem habemus graviſſimum *Julium Cæſarem Comment. de Bell. Gallic.* Lib. V. ſub init. Ubi Brittannis proſtare dicitur *materia cujusque generis, ut in Gallia, præter Abietem & Fagum.* Idem obſervatur in *Hollandia* & *Zelandia*, ubi *Ligna foſſilia vocantur vulgò* Keenen, Kienboomen, Kienhout, *quòd vulgò perſuaſum ſit, ex Pinorum Sobole hæc eſſe, nam nomen* Keen, *aut* Kien *Pinus inter Belgas ferre ſolet:* ſicut apud nos quoque Helvetos notum eſt idem nomen, *Kien, Kienholz:* Hoc autem Arboris genus non apud imos Belgas creſcit, teſte *Schookio Turff.* pag. 74. 79. At ne quis exiſtimet, Ligna ſubterranea ſeu Anglica, ſeu Belgica non eſſe ex Pinorum genere, habemus non Truncos duntaxat, & ramos, ſed ipſos quoque Conos, ex Brittanico ſolo erutos, ſpeciatim ex Agro *Ceſtrienſi*; tales quoque effodimus in Turffifodinis noſtratibus 12. & plurium pedum profunditate, juxta cum *Avellanis*, quales ex *Angliæ* Inſulæ *Vecti* quoque recepi. In profunditate pedum 26. *Coryletum cum ſuis Nucibus adhuc incorruptis* inventum memorat *Ramazzin.* l. c. Unde verò in Angliam Belgiumvé devenere Pini cum ſuis Conis? Nulla ſanè apparentia, quòd ibi creverint, & ſeu ventis proſtratæ, ſeu Aquis obrutæ fuerint ſepultæ. Devolutæ haud dubiè ex Regionibus harum Arborum feracibus, & quidem fatali illa illuvie, occaſione rupturæ ſtratorum alpinorum, ut nullam Rationi vim illatum iri putem, ſi dixerim, translatas fuiſſe has Arbores in maritimas illas Provincias & Regna ex *Helvetia*, *Sabaudia* & *Tirolenſi* Comitatu. *Hinc ſanè eſt*, inquit *Woodwardus* pag. 220. fido me interprete, *quòd etiam nunc inveniantur hæ Arbores in Inſulis, & frigidioribus aliis Terræ Partibus, ubi nusquam ampliùs creſcere ſolent, & fortè germinârunt nunquam. Præbent autem talium locorum Incolis utilitates non contemnendas, quatenus Ligna ſuppeditant non ſolùm in uſus Oeconomicos culinarios, in Regionibus his frigidioribus apprimè neceſſarios, ſed quoque Architectonicos, & diverſos alios: Cùm è contrà iis in locis, unde advenerunt, caruiſſent omni uſu, imò verò impedimento fuiſſent ſeminibus relictis, in nativo aptoque loco commodè tutòque depoſitis, & de novo vegetandis pro Arboreto recenti, quandoquidem ex veteri Arborum antediluvianarum materia non multùm evaſit. At enimverò magno ſunt uſui Regionibus illis, ad quas ductu Aquarum fuerunt deportatæ. Eſt certè notatu digniſſimum, & Providentiæ Divinæ ſingulare argumentum, quòd vix occurrant Regiones Ligno Arboribusque deſtitutæ, quæ non largum habeant Arborum harum ſubterranearum proventum.* Non autem ſolis Anglis Belgisque in uſum cedit devoluta ex Alpibus Europæis ad oras usque maritimas Vegetabilis, inflammabilis, materia, quæ Ceſpites ita dictos bituminoſos, iisque intermixta Ligna conſtituit. Etiam nobis reſervata eſt locuples talis materiæ Penus, deficiente ſenſim Lignorum proventu in uſus trahendus. Non mehercle fruſtrà apud nos depoſita eſt in Diluvio vegetabilis hæc materies, non periit hoc ſedimentum, ſed ad nobiles reſtitit uſus. Sylvam hanc ſubterraneam in Territorio *Tigurino* paſſim obviam ad uſus trahere hoc ipſo Anno cœpit & felicibus quidem, ut auguror, auſpiciis, Ampliſſimus noſter Magiſtratus, velificante Senatore Graviſſimo atque Conſultiſſimo, Nobiliſſ. Dn. *Johanne Jacobo Eſchero*, quo Præſide alii Ducentum Viri vigilanti diligentique Prudentiâ conſpicui mecum omnes intentabunt vires, ut negotium hoc Turffarum ſeu Ceſpitum bituminoſorum, ſemotis difficultatibus obviis, cedere poſſit in Civitatis Agrique Tigurini ſatisfactionem, totiusque adeò Reipublicæ honorem atque commodum. Eſſe autem Vegetabilis Proſapiæ, nec Mineralis, Ceſpites bituminoſos cum Lignis foſſilibus intermixtis nullâ probatione, ſed ſolâ inſpectione, experimentoque combuſtionis indiget. Componitur hoc nobile ſedimentum, neutiquam ob ſui putrefactionem reformidandum, multò minùs ob antiquitatem contemnendum, ex ſtratis Muſcorum, Foliorum, ſeminum, ramorum, Truncorum, radicum inflammabilibus, atque in cineres reſolu-

bilibus, Turffæ adinſtar Belgicæ. Pergo cum *Woodwardo* meo: *quòd memoratæ Arbores ſubterraneæ paſſim reperiantur Petris ipſis & Saxis v. g. in Lapicidinis incluſa: in Marga item, aliisque Terræ ſpeciebus tumulata non minùs, ac in nominata Terra fungoſa paluſtri.* pag. 98. Obſervationes undequaque congerere opus non eſt. In Lapicidina Hungarica prope *Bruck* ad *Leitham* Fluvium offendit Frater Chariſſimus *Johannes Scheuchzerus* infra ſtratum *primum* Terræ communis nigræ, toti orbi ſuperextenſæ: *Secundum* Terræ flavæ: *Tertium* Terræ coeruleæ variis Lapidibus intermixtæ: *Quartum* Lignorum varii generis petrificatorum: infra id Oſſa petrificata Linguas & oculos Serpentum, & Sabulum, quæ omnia ſubſidentiam ordinatam indicant: Infit porrò *Woodwardus, quòd primitùs fuerint indifferenter depoſitæ Arbores in omnem Terram, aliamvè materiam, quæ Terrei Globi ſuperficiem conſtituit: ex accidenti verò hodienum nullibi ampliùs, vel admodùm raro, occurrant, niſi in Terra uliginoſa Paluſtri, quoniam hæc ob bituminoſam ſuam & balſamicam naturam Ligna contumulata condire quaſi valuit, atque ſic ad noſtra usque tempora à corruptione præſervare: Arboribus aliis, quæ in alia Terra, laxiori magis, & poroſiori, fuere locata, tractu temporis diſſolutis, & à putredine prorſus conſumtis, ut nunc nîl ampliùs de illis in conſpectum veniat, utcunque fodiendo inquiratur: vel, ſi quid de illis compareat, exiguarum Reliquiarum nomen mereatur: invenias quippe rariſſimè in poroſiorum Terrarum viſceribus Truncos Arborum integros, & à Corruptione adhuc liberos.* Appoſitè & obſervationibus Hiſtorico-Naturalibus congruenter! Solutam eſſe Vegetabilium ita invicem ſuperſtratorum ſubſtantiam eſſe per diutinam aliquot mille Annorum moram patet ex ipſa Analyſi Chymica. Deſtillabam per Retortam Turffam noſtram Tigurinam, quæ partim prope *Lacum Felinum, Kazenſee*, partim prope Cœnobium *Rüitenſe* effoditur, & protraxi levi operâ non ſolum Spiritum, ſed & oleum æthereum, & Salia volatilia, & craſſamentum bituminoſum, quod in Spiritu vini ſolutum Tincturam largitur ſanguinei coloris, haud dubiè præſtantis in Medicina efficaciæ.

In *Muſeo Wormiano* Lib. II. cap. 16. deſcribitur *Lignum foſſile*, quòd *laminatim eruitur, colore nigerrimo, quandoque ſubfuſco, ponderoſum, fragile, exiccatum ubi fuerit, aſt, cùm primùm è Terra eruitur, adeò lentum & flexile, ut viminis inſtar in quamvis partem trahi poſſit, ac flecti. Fibris conſtat obliquis, & nodis hinc inde, planè inſtar radicis majoris cujusdam Arboris. Faber quidam lignarius, in Lignis dijudicandis peritus, Juglandis Arboris radicem longâ Annorum ſerie nigredine tantâ infectam eſſe putabat. Sed iis locis nunquam hæ Arbores conſpectæ ſunt. Polituram non facilè admittit, nec operi ſcriniario ob fragilitatem adhiberi poteſt. Iis in locis Islandiæ, ubi magnâ copiâ eruitur Terrâ ad duas ulnas effoſſâ, nullæ planè ſunt Arbores, aut fuiſſe unquam animadverti poteſt. Hoc Lignum vulgò* Sorturbrandur *vocant, & latere ajunt in monte adeò prærupto & alto, ut eò nullus niſi audaciſſimus penetrare valeat, qui à juventute præcipitiis fuit aſſuetus, effodienda quoque Terra eſt aliquot ulnis, antequam ſe prodat hoc Lignum.* Wormij hunc Textum eum in finem allego, ut pro roboranda Hypotheſi noſtrâ conferre poſſim cum obſervationibus quibusdam Helveticis. In altiſſimo montis *Beiſſenberg, Uraniæ* Ditionis, Cacumine, Lignum jacere dicitur exaſciatum, quod ad Diluvium referunt accolæ. De hoc autem Ligno non mihi certi quidpiam conſtat. Aſt certior, notatuque digniſſima eſt ſequens obſervatio. Inter altiſſimas *Rhætiæ*, imò totius *Helvetiæ*, Alpes ſurgit velut inter Viburna Cupreſſus, vel ſtellas inter Luna minores, mons *Stella Piz da Stail*, accolis *Sexamninæ vallis*, *Schams* dictus, in cujus editiſſimo cacumine, nec niſi venatoribus Rupicaprarum audaciſſimis, & ſcandendi periſſimis, jacet Truncus Ligneus, unam cum dimidiâ circiter orgyjam longus, ſeſquipedem circiter craſſus, ſupernâ ſui parte, quâ Tempeſtatum injuriis eſt expoſitus, aliquatenus cor-

ruptus, infernâ parte fermè integer. Ramorum principia ad uncias aliquot extra Ligni ſuperficiem porriguntur: Truncum Pini montanæ, quem *Cembro* Alpicolæ nuncupant, putant fideles venatores αὐτόπται, qui hoc ipſo Anno Fratrem meum veritatis hujus rei & circumſtantiarum cupidum, eodemque mecum in inquiſitione Hiſtoriæ Naturalis deſiderio tractum, ad ſacras haſce Reliquias ducere, Julio menſe, volebant, ſed irrito prorſus, ob Nivem copioſam nimis, ſucceſſu, ut re infectâ Tigurum redire, & alterâ quidem vice, quâ idem tentare volebat, coactus fuerit. Ut interim Lectori curioſo conſtet altitudo, ad quam pervenit, & quam oculis duntaxat, non pedibus, ſcandere fuit datum, inſero heîc Obſervationes ſuas Barometricas, unà cum Calculi ſumma.

Pro altitudine *Anderæ*, qui Pagus eſt Sexamninæ vallis præcipuus, Die 10. Jul. Mercurij altitudo hor. 3. p. m. 24. dig. 9. Lin. Pariſin. quibus reſpondent in Tabulis *Mariotti* 435. hexempedæ, toiſes, 5. Ped. Pariſ. in Tabulis *Caſſinianis* verò 520. 0. Pro altitudine loci ſupra Horizontem Maris. Die 11. Jul. hor. 7. a. m. altit. Merc. 24. 8½. Die 12. Jul. h. 7. a. 24. 9½. & h. 1. p. 24. 10. Die 13. Jul. h. 7. a. 24. 10. Die 14. Jul. h. 11. a. 24. 11½. Die 15. Jul. h. 4. a. 24. 11. ſummæ altitudini reſpondent juxta *Mariottum* 406. 1. juxta *Caſſinum* 479. 0. Ut proin altitudo media æquata foret juxta *Mariottum* 421. 0. ſive 2526. pedd. Pariſin. & juxta *Caſſinum* 499. 3. ſive 2997. pedd. pro altitudine Vallis Sexamninæ ſupra Mare.

Die 13. Jul. In Montis *Tſchieræ* eo loco, ubi nullæ ampliùs creſcunt Arbores (notandum enim hîc ὡς ἐν παρόδῳ, ad certam duntaxat altitudinem circiter 5442. pedd. creſcere Arbores, nec ultrà ob cauſas alibi expoſitas ſurgere poſſe) horâ 11. obſervata Barometri altitudo 21. 7. quibus reſpondent juxta *Mariottum* 919. 4. ſeu 5518. pedd. & juxta *Caſſinum* 1270. 3. ſeu 7623. pedd.

Eodem die horâ meridianâ 12. eò usque ſcanſum fuit, ut Mercurius delapſus fuerit ad 21. 1. è contrà atmosphæra ſurrexerit ſuprà Maris Horizontem juxta *Mariottum* 1002. 4. ſeu 6016. pedd. juxta *Caſſinum* 1411. 0. ſeu 8466. pedd. Pariſin.

Nondum verò hîc ſumma, quam quidem Frater attigit, altitudo. Die 15. Jul. In Monte *Surſees* dicto altitudinem habuit 20. 7. cui reſpondent juxta *Mariotti* Tabulas, non quidem huc usque productas, 6439. Pedd. Paris. Juxta *Caſſinianas* 9196. ſecundum Fratris computum verò 6585.

Stellæ montis cacumen, quantum ex aſpectu conjectare potuit Frater, altitudinem hanc montis Surſees ſuperat circiter 3000. pedd. foretque adeò 4000. circiter pedibus altior Truncus noſter, eo loco, ubi creſcere deſinunt Arbores. Quis autem, obſecro, Truncum arboris, centenarios aliquot gravem, & informem, nullis uſibus aptum, huc detulit? Quæ curioſitas homines impulit? Imò, quæ Machinæ eum ſublevârunt? Eſt enim loci tam præceps ſitus, ut nullis penè humanis viribus, nullis Regum maximorum ſumtibus, nullis Potentiis Mechanicis hîc, ubi nunc jacet, deponi potuerit, nihilque proin maneat, quàm fatale illud, & univerſale quidem, quo altiſſimi Montes Aquis fuere cooperti, Diluvium, niſi in ſubſidium vocare malis ex leviſſimæ armaturæ Hypotheſi Luidiana, foliis quibusvis & plumis leviores Ideas arborificas, quarum aliqua tantæ fuerit efficaciæ, ut ex minutiſſima atomo ſeſe expandere potuerit in formam Arboris ingentis detruncatæ. Quis autem non videt, in levi habendam Hypotheſin? Dabitur aliquando occaſio illuſtrandi obſervationem hanc de Trunco extra omne dubium Diluviano rariſſimam per circumſtantias alias. Non quippe, ſi DEUS vitam conceſſerit, & vires, deſiſtam aliis invigilare occaſionibus, quibus culmen hoc editiſſimum à Fratre, me ipſo, vel curioſis aliis conſcendi poſſit.

F I N I S.